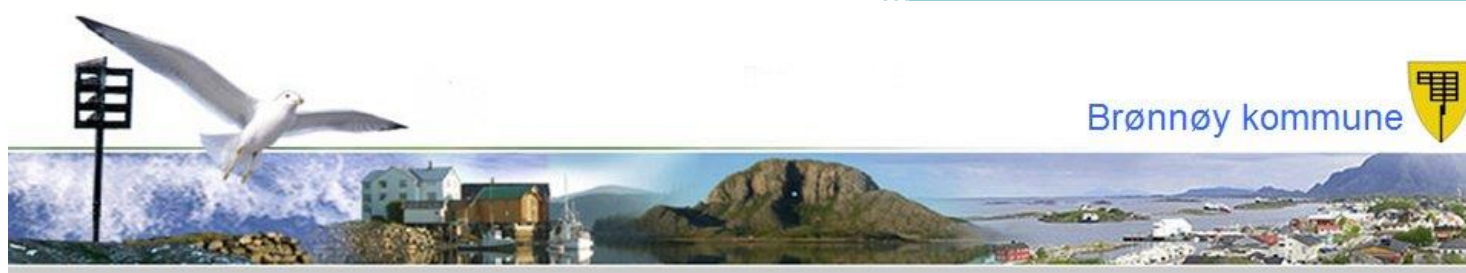

Planstrategi for Brønnøy 2016-2019

Kunnskapsgrunnlaget

Oktober 2016

Brønnøy kommune

Innhold

Tema i kunnskapsgrunnlaget – statistisk materiale	5
1. Innledning	7
2. Befolkningsutvikling og -sammensetning.....	8
3. Levekår og folkehelse	12
4. Næringsliv og sysselsetting.....	18
5. Miljø og klima	22
6. By- og tettstedsutvikling.....	23
7. Arealbruk og naturmangfold	26
8. Kommunal forvaltning og tjenesteyting.....	29
Økonomi	29
Administrasjon	33
Barnevern	34
Barnehage	35
Grunnskole	36
Pleie/omsorg	39
Kommunehelsetjeneste	40
Kultur	42
Kommunalteknikk/infrastruktur	43

Tema i kunnskapsgrunnlaget – statistisk materiale

- Befolkningsutvikling og -sammensetning
  - *Utvikling i folkemengde i Brønnøy 2008-2015*
  - *Fødselsoverskudd, netto innflytting, folketilvekst 1999-2015*
  - *Framskrevet og aldersfordelt folkemengde 2014-2040 i Brønnøy (middels nasjonal vekst), søllediagram*
  - *Framskrevet og aldersfordelt folkemengde 2014-2040 i Brønnøy (middels nasjonal vekst), linjediagram*
  - *Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre*
  - *Innvandrere i Brønnøy 2015*
- Levekår og folkehelse
  - *Inntektsulikhet 2008-2013*
  - *Andel husholdninger med lavinntekt (under 60 % av nasjonal medianinntekt) i alle aldersgrupper*
  - *Andel av befolkningen med varig uførepensjon 2007-2014*
  - *Andel av befolkningen som mottar sosialhjelp 2010-2012*
  - *Utgifter til sosialhjelp i Brønnøy 2014-2015*
  - *Høyeste fullførte utdanningsnivå for aldersgruppen 25+ (2014)*
  - *Andel elever på 7. og 10. trinn som trives godt på skolen (2009/10-2014/15)*
  - *Mobbing, plaging og utfrysing – offer. Statistikk fra ungdomsskolen*
  - *Mobbing, plaging og utfrysing – offer. Statistikk fra videregående skole*
  -
- Næringsliv og sysselsetting
  - *Antall sysselsatte i Brønnøy*
  - *Sysselsatte per 100 innbyggere i Brønnøy. I alt og fra 20-66 år.*
  - *Andel arbeidsledige i Brønnøy*
  - *Andel arbeidsledige i Nordland*
  - *Andel sysselsatte fordelt på næringer i Brønnøy*
  - *Antall nyetableringer av bedrifter i Brønnøy*
  - *Omsetning i deljhandel i Brønnøy*
- Miljø og klima
  - *Drikkevannsforsyning 2014 – hygienisk kvalitet og leveringsstabilitet*
- By- og tettstedsutvikling
  - *Folkemengde på Sør-Helgeland 1980-2015*
  - *Bosetting i Brønnøy 20016. Grender og tettsteder etter grunnkretser*
  - *Bosetting i tettstedene (grunnkretser) 2016*
- Arealbruk og naturmangfold
  - *Arealregnskap for gjeldende kommuneplanens arealdel 1998-2010 for Brønnøy kommune*
  - *Arealfordeling land-ferskvatn i Brønnøy*
  - *Brønnøys kystlinje fordelt mellom fastland og øyer*
  - *Strandsoneareal fordelt etter helning*
  - *Antall dekar potensielt tilgjengelig strandsoneareal (2011)*
  - *Fordeling av potensielt tilgjengelig strandsoneareal – flatt (<3 grader)*

- Kommunal forvaltning og tjenesteyting
  - Økonomi
    - *Netto driftsresultat som andel av brutto driftsinntekter (2012-2015)*
    - *Netto driftsresultat som andel av brutto driftsinntekter*
    - *Netto finans- og avdragsutgifter som andel av brutto driftsinntekter 2012-2015*
    - *Langsiktig gjeld i % av brutto driftsinntekter (2012-2015)*
    - *Langsiktig gjeld i % av brutto driftsinntekter (2001-2015)*
    - *Arbeidskapital (justert) i kroner 2011-2015*
    - *Akkumulert regnskapsresultat som andel av brutto driftsinntekter*
    - *Akkumulert regnskapsresultat (underskudd) i kroner 2012-2015*
  - Administrasjon
    - *Utgifter til administrasjon i Brønnøy*
  - Barnevern
    - *Andel barn i 2015 med barnevernstiltak blant innbyggere på 0-17 år*
    - *Utgifter til barnevern i Brønnøy 2014-2015*
  - Barnehage
    - *Andel barn i 2015 på 1-5 år med barnehageplass*
    - *Andel ansatte med barnehagelærerutdanning*
    - *Utgifter til barnehage i Brønnøy 2014-2015*
  - Grunnskole
    - *Folkemengde 1. januar etter alder og tid*
    - *Barne- og elevprognose for Brønnøy*
    - *Oversikt resultater nasjonale prøver i grunnskole, 5. trinn*
    - *Oversikt resultater nasjonale prøver i grunnskole, 8. trinn*
    - *Utgifter til grunnskole i Brønnøy 2014-2015*
  - Pleie/omsorg
    - *Framtidens eldre i Brønnøy 2016-2040*
    - *Forsørgerbyrde*
    - *Utgifter til pleie og omsorg i Brønnøy 2014-2015*
  - Kommunehelsetjeneste
    - *Legeårsverk per 10.000 innbyggere*
    - *Fysioterapiårsverk per 10.000 innbyggere*
    - *Utgifter til kommunehelse i Brønnøy 2014-2015*
  - Kultur
    - *Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner (ikke korrigeret for utgiftsbehov)*
  - Kommunalteknikk/infrastruktur
    - *Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning (2014)*
    - *Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste (2014)*

1. Innledning

Jamfør Plan- og bygningslovens § 10-1 skal kommunestyret minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og på den bakgrunn en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Som bakgrunnsmateriale til Brønnøy kommunes planstrategi for perioden 2015-2019 er det utarbeidet et kunnskapsgrunnlag som på en overordnet og lett tilgjengelig måte presenterer fakta om status og utvikling i Brønnøy-samfunnet. Kunnskapsgrunnlaget er en oppdatering og supplering av «Kunnskapsgrunnlaget i kommuneplanarbeidet» fra 2012, og utvalget av statistikk er derfor i overveiende grad sammenfallende i de to grunnlagene.

Målet med kunnskapsgrunnlaget er dels å identifisere sentrale utviklingstrekk, muligheter og utfordringer i Brønnøy-samfunnet og i så måte bidra til en felles forståelse av nåsituasjonen og framtidige fokusområder i Brønnøy. Kunnskapsgrunnlaget skal med andre ord fungere som et godt grunnlag for å vurdere og prioritere kommunens planbehov i planstrategien som skal gjelde i perioden fram mot kommunestyrevalget i 2019.

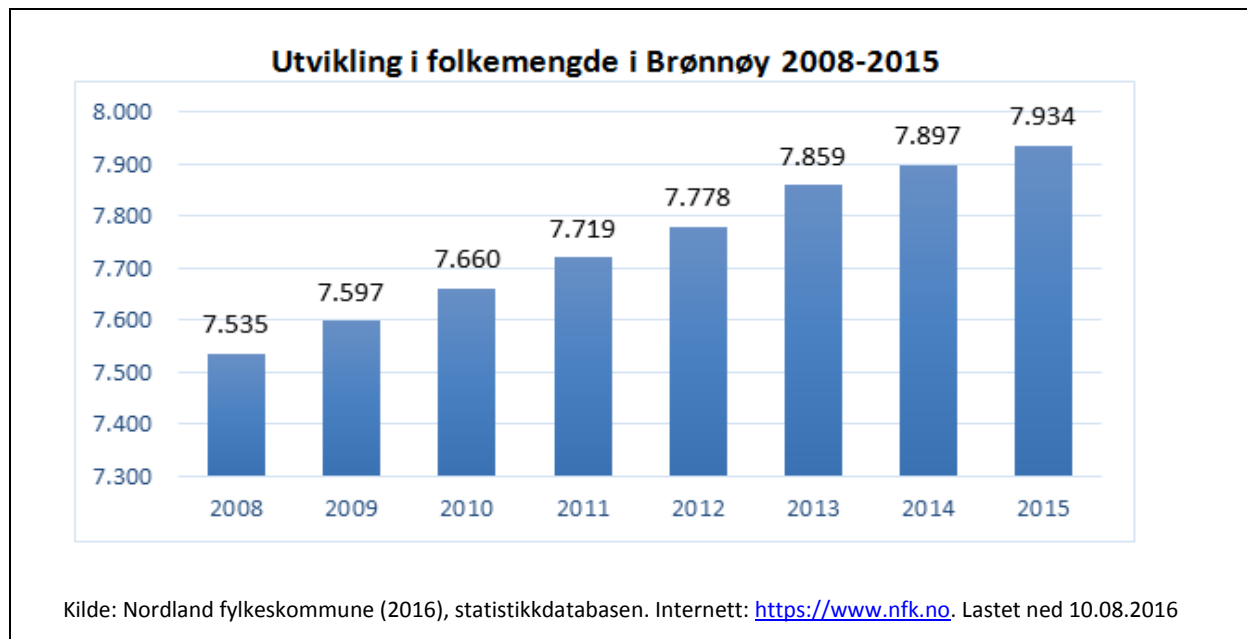
Statistiske nøkkeltall for Brønnøy kommune blir i kunnskapsgrunnlaget sammenlignet med gjennomsnitt fra Nordland og Norge (med og uten Oslo) når det vurderes som relevant. Også sammenstilling av nøkkeltallene for Brønnøy med nøkkeltall fra andre sammenlignbare kommuner er i flere tilfeller interessant. Her er fortsatt KOSTRA-gruppe 11 brukt som referanse. KOSTRA-gruppe 11 er en gruppe mellomstore kommuner som kjennetegnes ved å ha middels bundne kostnader per innbygger og middels frie disponible inntekter.

Det statistiske materialet er hentet fra Nordland fylkes statistikkbank, Kommunehelse statistikkbank og Statistisk sentralbyrå (SSB). Det varierer fra tema til tema hvor nytt det statistiske grunnlaget er. Det nyeste materialet er opprettede tall fra 15. juni 2015 fra SSB og folketall fra 1. kvartal 2016 også fra SSB.

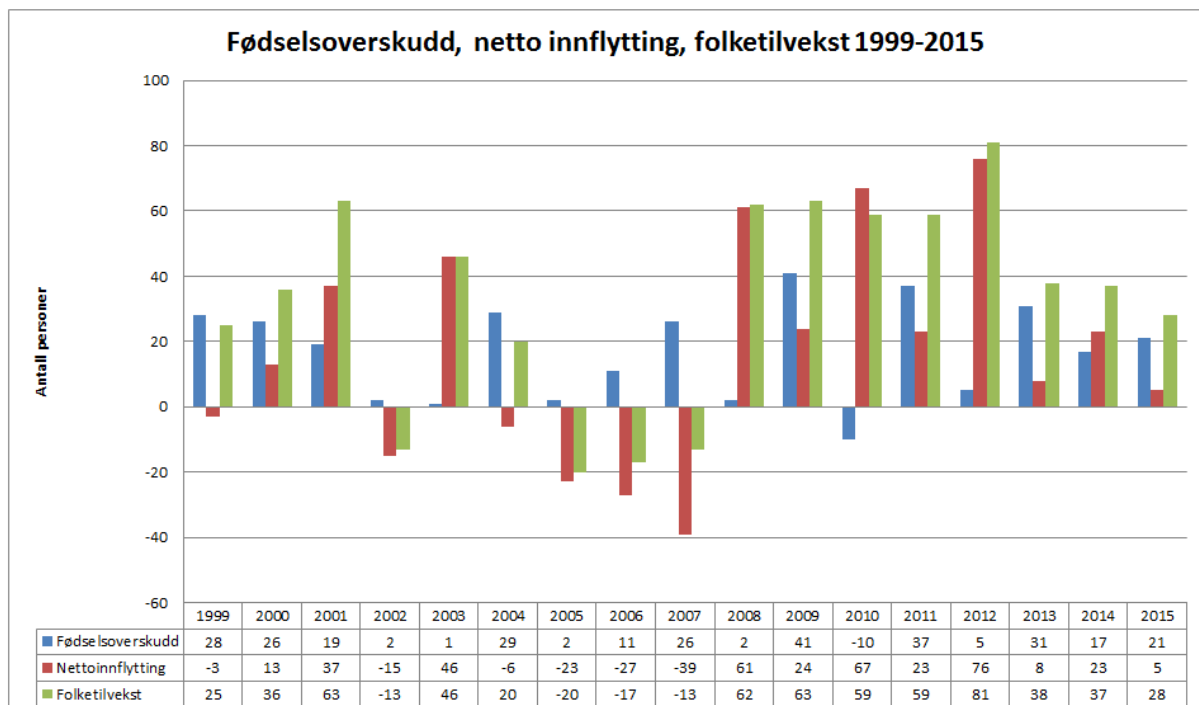
Innenfor flere tema beskrives utgiftsnivået til tjenestene. Dette baseres på tall fra kommune-stat-rapporteringen – KOSTRA. De publiserte KOSTRA-tallene som finnes på nettsidene til SSB viser de utgiftene hver kommune har til en bestemt tjeneste delt på antall innbyggere. Disse tallene, som i kunnskapsgrunnlagets tabeller vises som «netto driftsutgifter per innbygger», tar ikke hensyn til kommunens faktiske beregnede utgiftsnivå. De korrigerte tallene sier mer om hvorvidt Brønnøy bruker mer eller mindre til tjenesten, da disse tar hensyn til de beregnede utfordringene vi har innenfor de ulike områdene. Disse justerte netto driftsutgiftene er illustrert med tallene som blir beskrevet med «hva det burde være» i dokumentet. Dette er altså tall som er korrigeret utfra hvor dyr tjenesten i Brønnøy burde være sammenlignet med resten av kommune-Norge, og sier noe om hvor mye vi burde brukt i forhold til faktisk forbruk.

2. Befolkningsutvikling og -sammensetning

Per 1.1.2016 talte Brønnøys befolkning 7.962 personer. I 2015 hadde Brønnøy kommune en befolkning på 7.934 personer og har siden 2008 hatt en jevn befolkningsvekst.

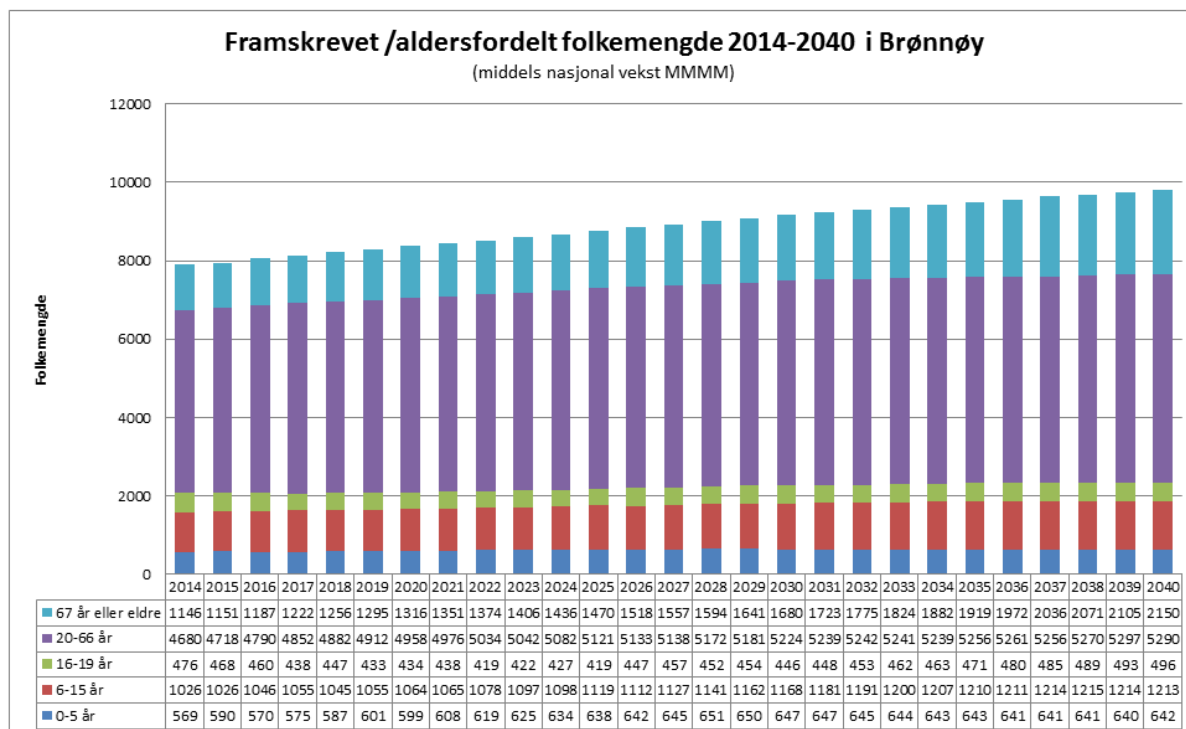
Siden 2008 har summen av nettoinnflytting og fødselsoverskudd i Brønnøy vært positiv og kommunen har derfor opplevd befolkningsvekst. I 2010 var fødselsoverskuddet negativt, men til gjengjeld var det betydelig tilflytting samme år.

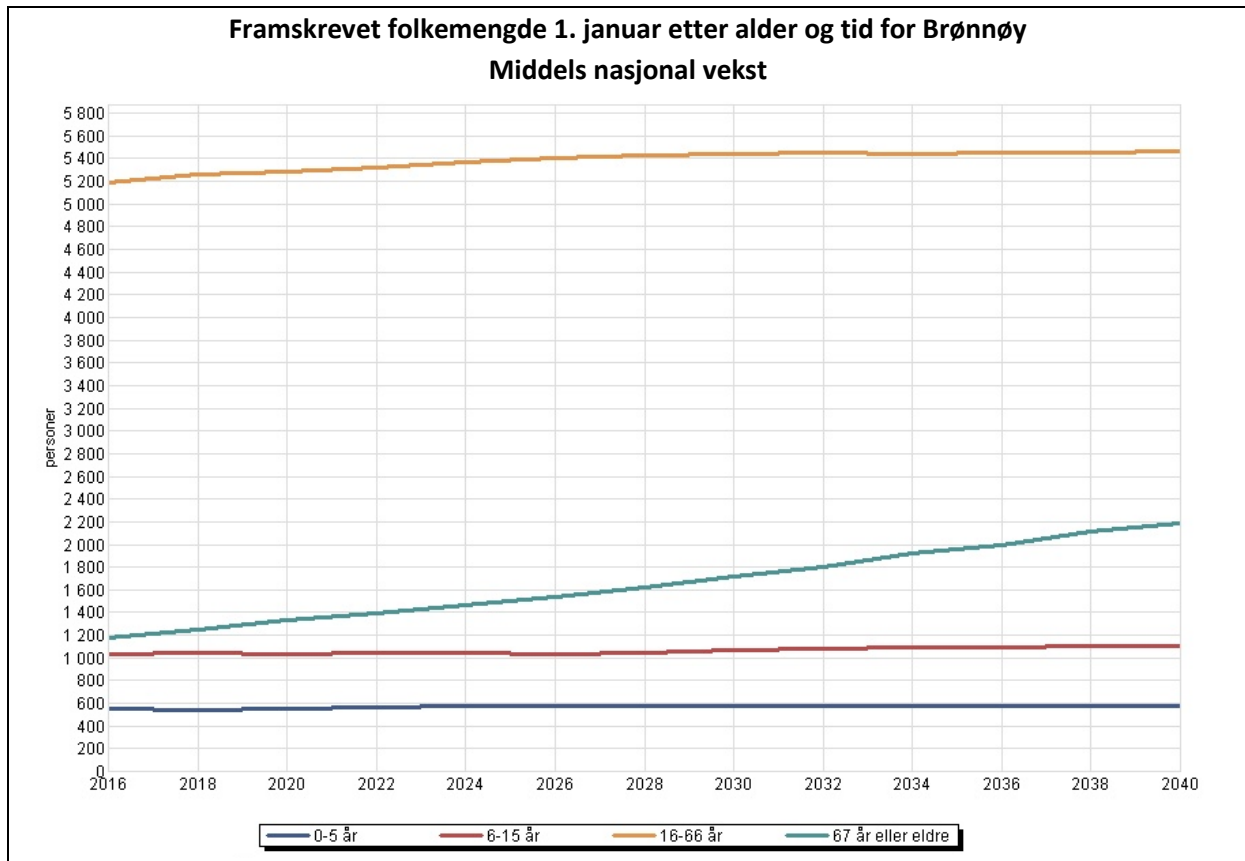
Kilde: Statistisk sentralbyrå (2016)

Prognosene basert på middels nasjonal vekst for befolkningsutviklingen i Brønnøy tilsier at kommunen fortsatt vil oppleve befolkningsvekst. Ifølge framskrevet/aldersfordelt folkemengde 2014-2040 i Brønnøy forventes det at Brønnøy passerer 8.000 innbyggere i 2016. Ved utgangen av 1. kvartal i 2016 talte imidlertid Brønnøy kommunes befolkning 7.930 personer. Med et fødselsoverskudd på 4 personer og en nettoutflytting på 36 personer har Brønnøy hatt en befolkningsnedgang på 32 personer i 1. kvartal i 2016.

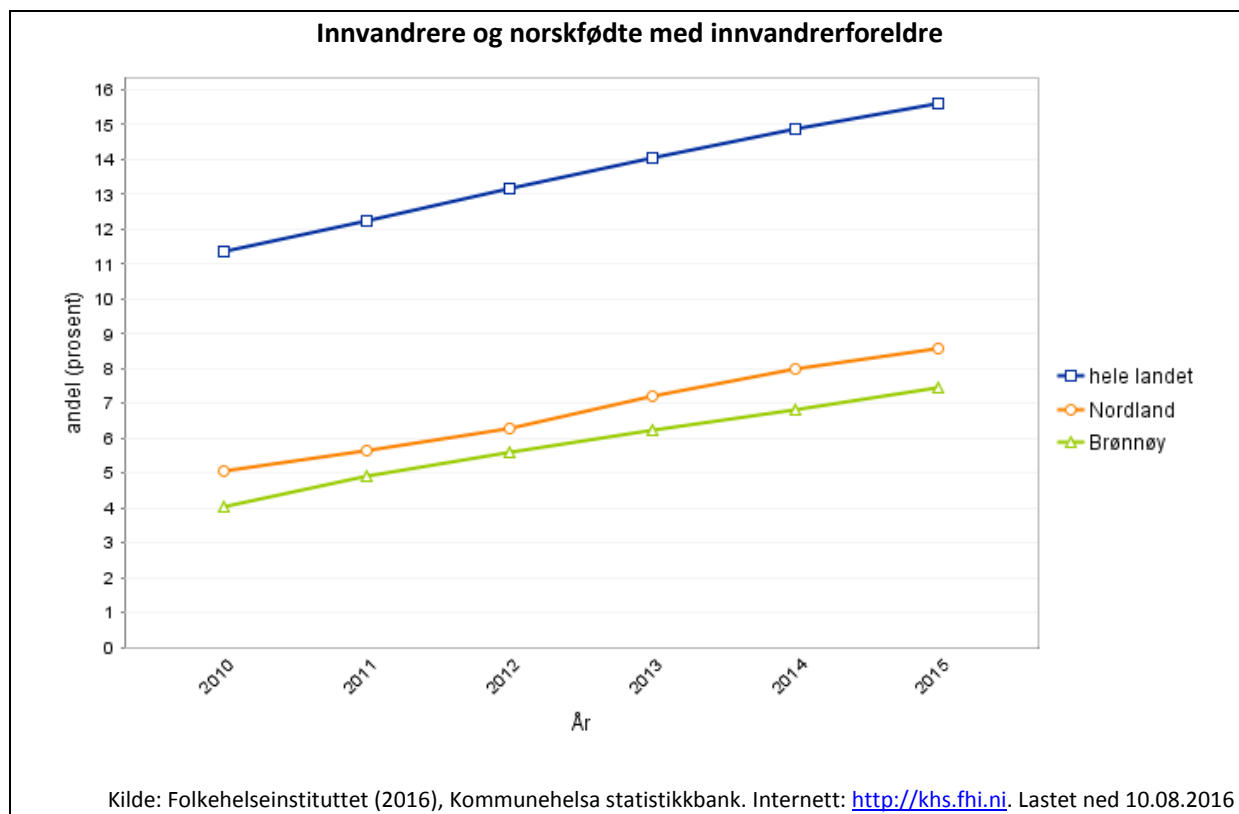

Kilde: Statistisk sentralbyrå (2016)

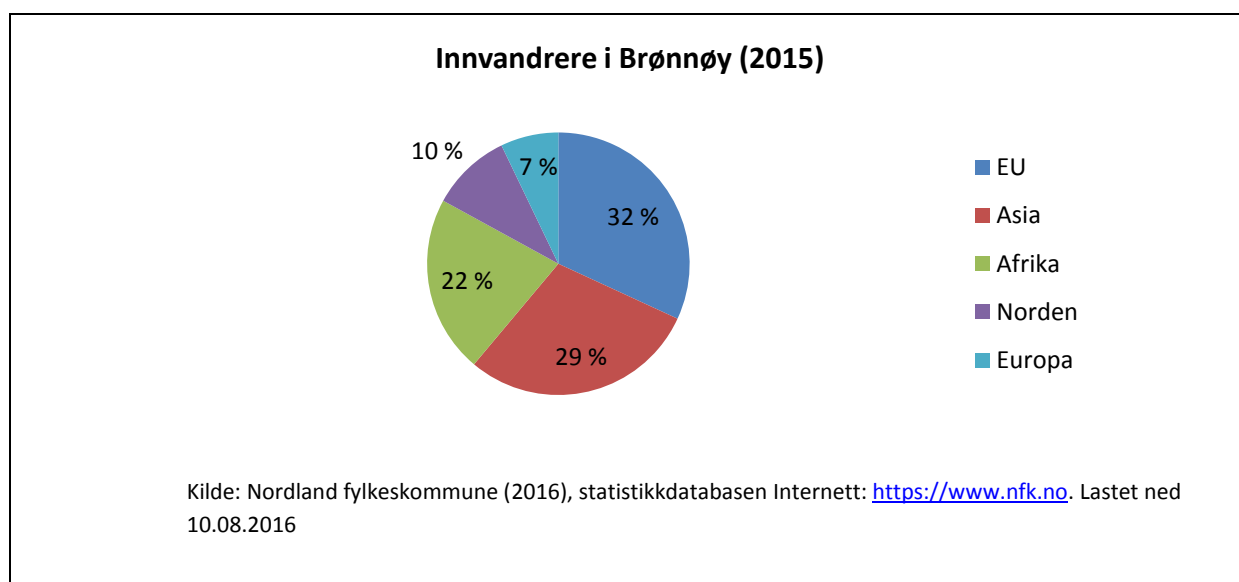

Kilde: Statistisk sentralbyrå (2016)

Prognosene for framtidig befolkningsutvikling i Brønnøy viser at alderssammensetningen vil endre seg i løpet av de neste tiårene. Aldersgruppene på 0-5 år og 6-15 år vokser marginalt. Gruppen på 16-66 år vil vokse noe, men kraftigst vekstrate har gruppen på 67 år eller eldre.

I Nordland fylke og i Brønnøy kommune har andelen av innvandrere og norskfødte med innvanderbakgrunn økt relativt jevnt de siste ti årene. Brønnøy har en lavere andel innvandrere og norskfødte med innvanderbakgrunn enn Nordland fylke, og andelen er betydelig høyere i Norge som helhet. I 2015 var 49 % av innvandrerne i Brønnøy fra vestlige land.

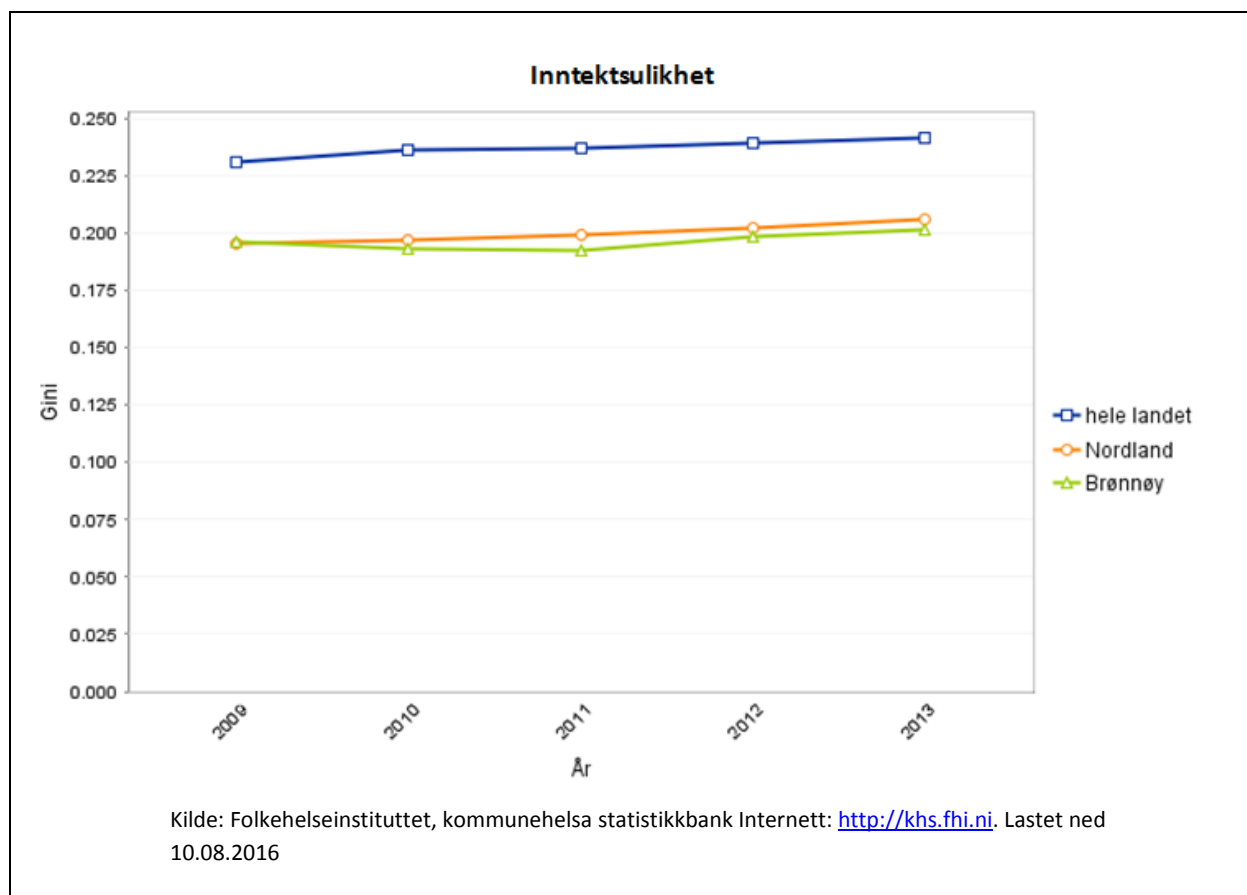
3. Levekår og folkehelse

Helsetilstanden i Norge er svært god. Vi har en høy levealder som stadig øker og vi rangeres på topp i internasjonale sammenligninger om trivsel og velferd. Men det har også vært en økende sosial ulikhet i dødelighet siden 1960-tallet som nå ser ut til å avta. Sosial ulikhet i helse måles oftest ved at en studerer sammenhengen mellom helse og sosioøkonomiske faktorer som utdanning, yrke og inntekt. Ofte benyttes dødelighet som et mål for helse. I Norge har befolkningens levealder steget helt fra 1846. Veksten har vært sterkest 1929 – 1950. I 2013 var forventet gjennomsnittlig levealder 79,7 år for menn og 83,6 år for kvinner (Folkehelseinstituttet (2016)).

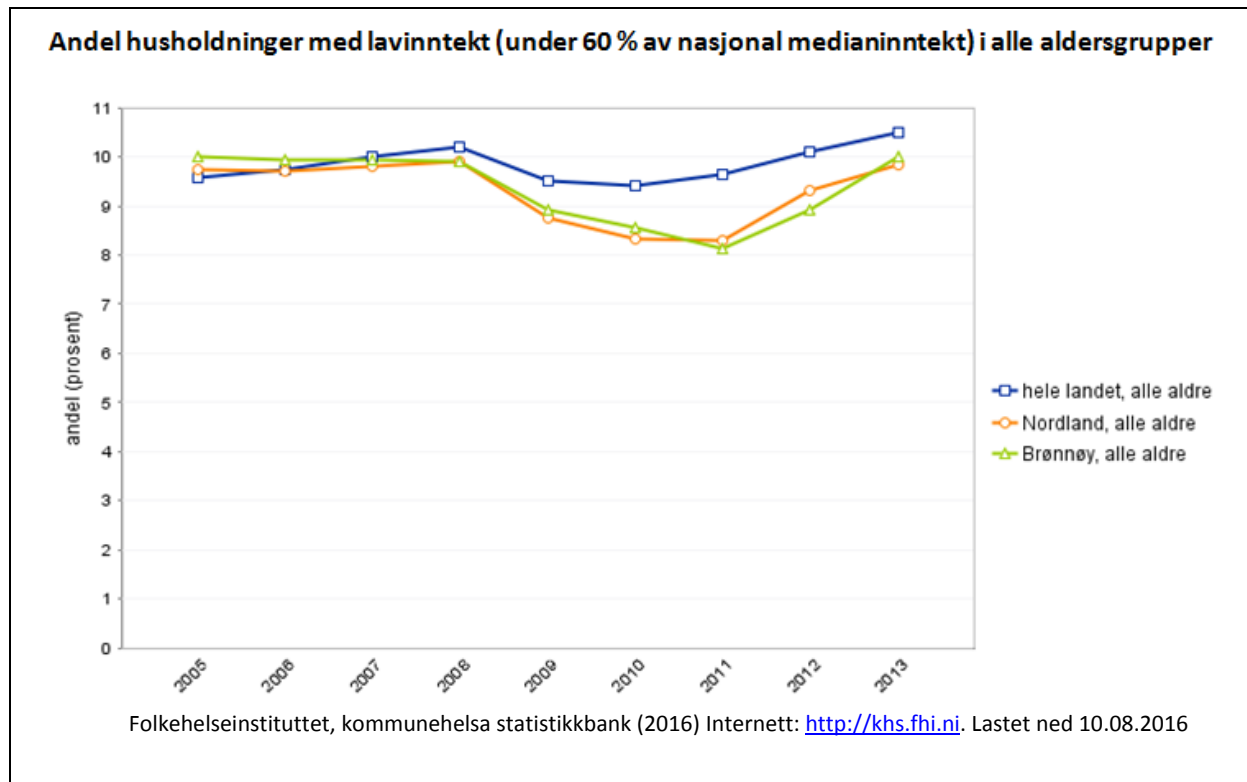
Det er betydelige sosiale forskjeller når det gjelder dødelighet i Norge der personer med høyere inntekt, utdanning og posisjon i arbeidslivet gjennomgående har lavest dødelighet.

Som indikatorer for levekår og folkehelse/sosiale helseforskjeller brukes ofte statistikk om inntekt og økonomi. Inntekt og økonomi vurderes å være grunnleggende påvirkningsfaktorer for helse, og derfor kan også stor inntektsulikhet indikere store helseforskjeller.

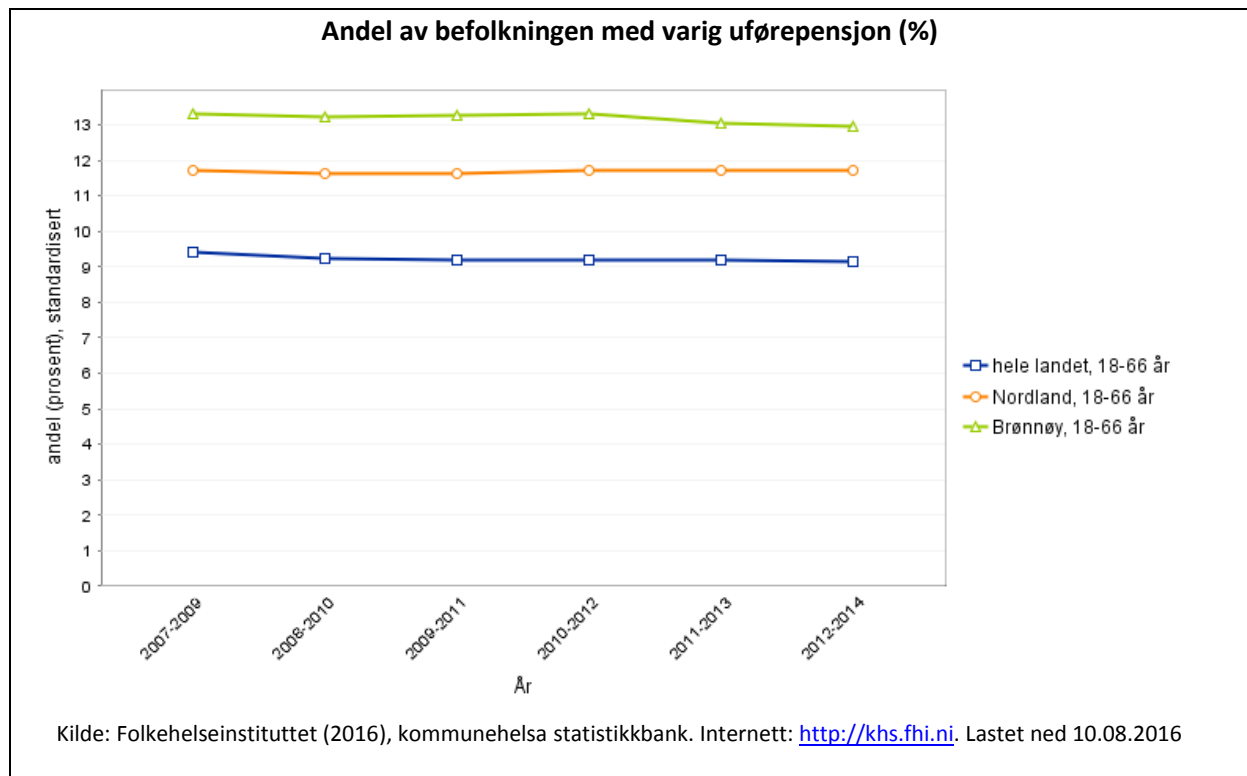
I Brønnøy kommune er inntektsulikheten marginalt lavere enn gjennomsnittet i Nordland fylke (dette tydeliggjort med gini-koeffisienten som beskriver inntektsulikhet og varierer fra 0 til 1 - jo større koeffisienten er, desto større er inntektsulikheten). Landsgjennomsnittet er høyere for Norge som helhet.

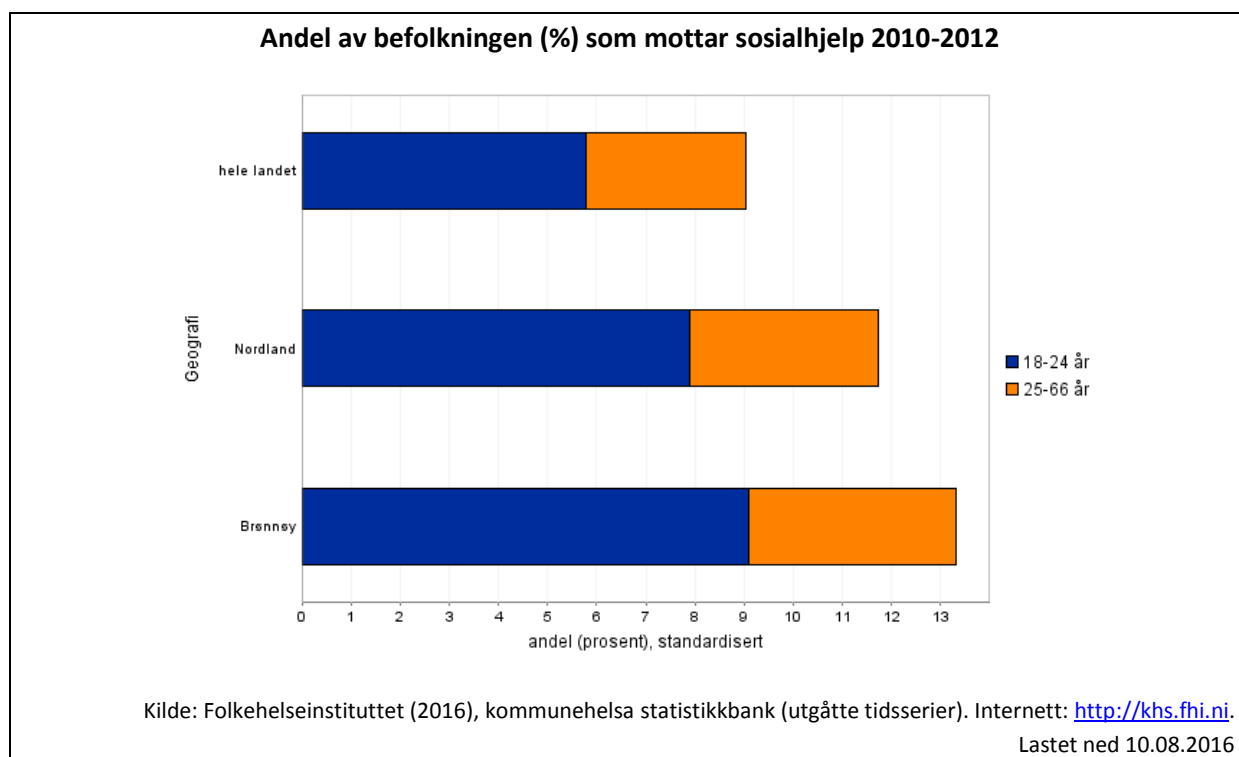
I Brønnøy kommune er andelen av husholdninger med lav inntekt omtrent som i Nordland fylke og lavere enn landsgjennomsnittet.

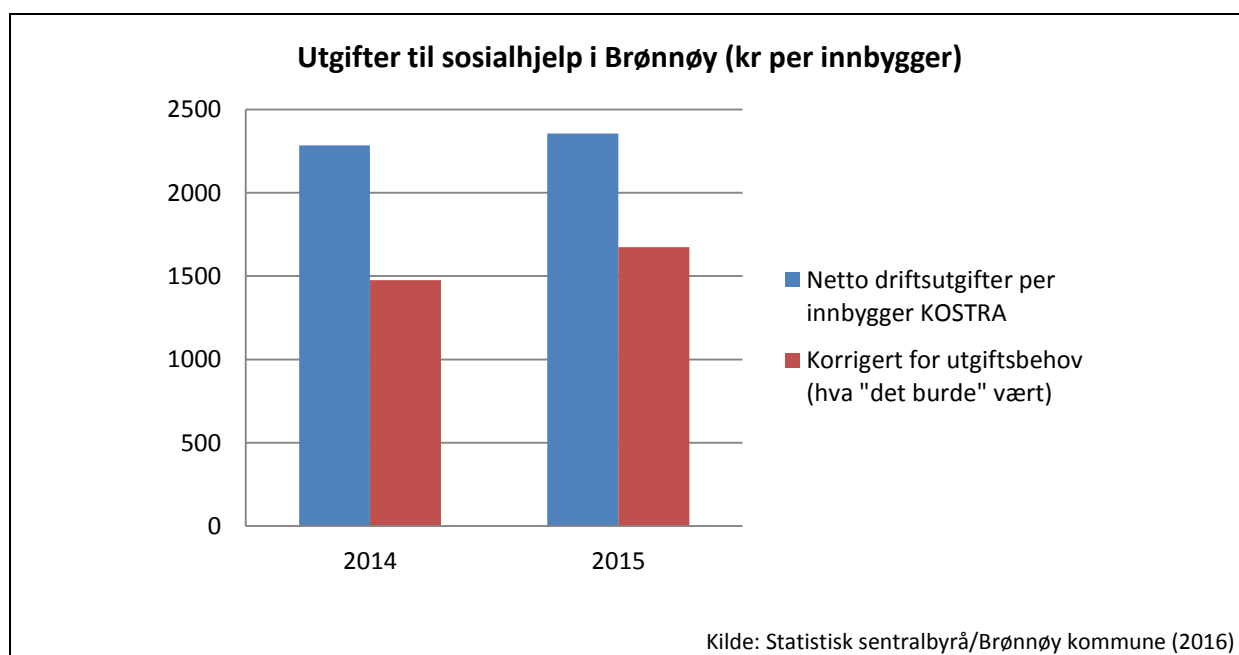
Andel av befolkningen med varig uførepensjon er høyere i Brønnøy enn gjennomsnittet i Nordland fylke og i Norge som helhet. Mottakere av uføreytelser vurderes som en utsatt gruppe i forhold til utfordringer med fysisk og psykisk helse.

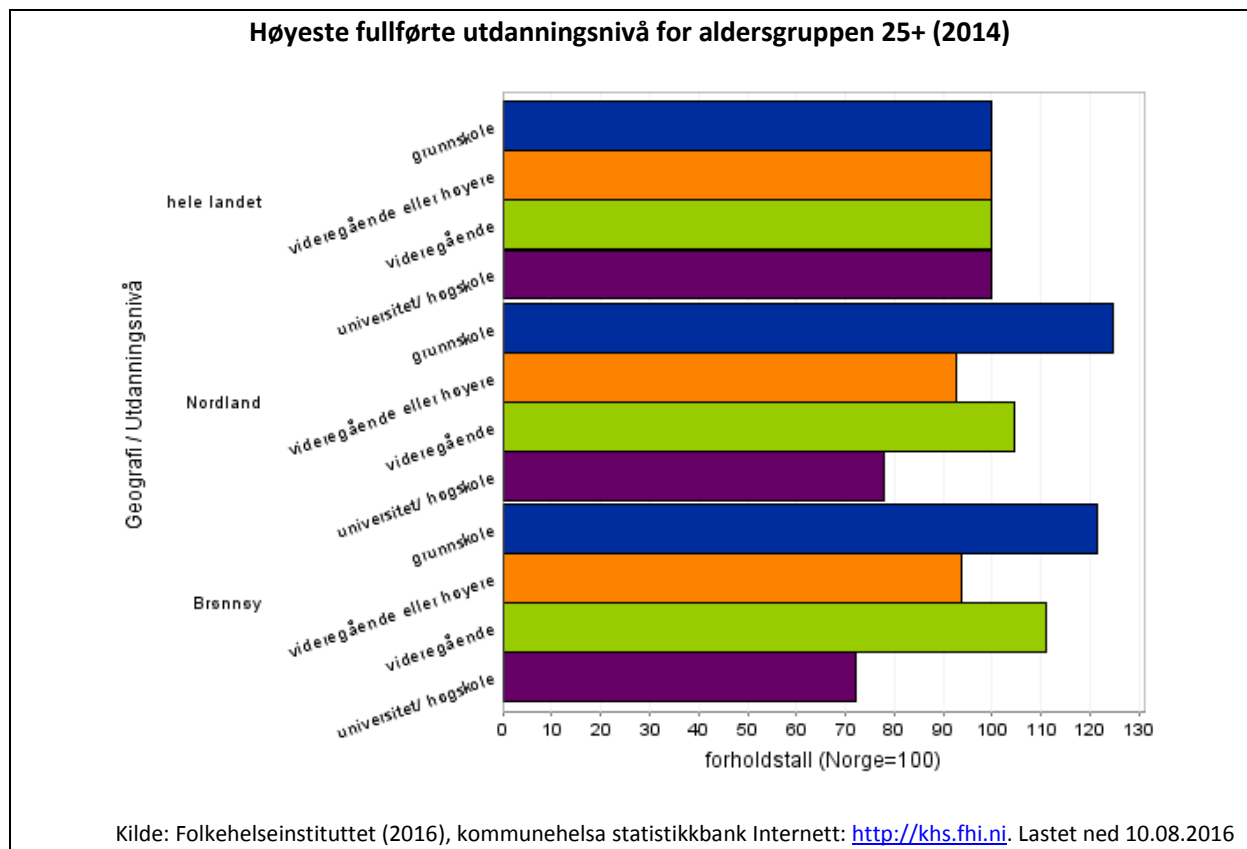
Også andelen av befolkningen som mottar sosialhjelp var i perioden 2010-2012 større i Brønnøy enn på fylkes- og landsbasis. Spesielt gruppen av yngre sosialhjelpsmottakere (18-24 år) var stor i Brønnøy. Mottakerne av sosialhjelp er en utsatt gruppe både i forhold til fysisk og psykisk helse.

Den aldersfordelte statistikken over sosialhjelpsmottakere er utgått og har derfor vært vanskelig å konstruere for perioden etter 2012. Ser man i stedet på utgifter til sosialhjelp i Brønnøy ses det at utgiftene øker litt fra 2014 til 2015. Brønnøy kommune brukte 2355 kroner per innbygger til sosialhjelp i 2015, mens det korrigerede tallet viser at vi med vårt utgiftsbehov til tjenesten burde brukt 1674 kroner, altså en forskjell på 681 kroner per innbygger.

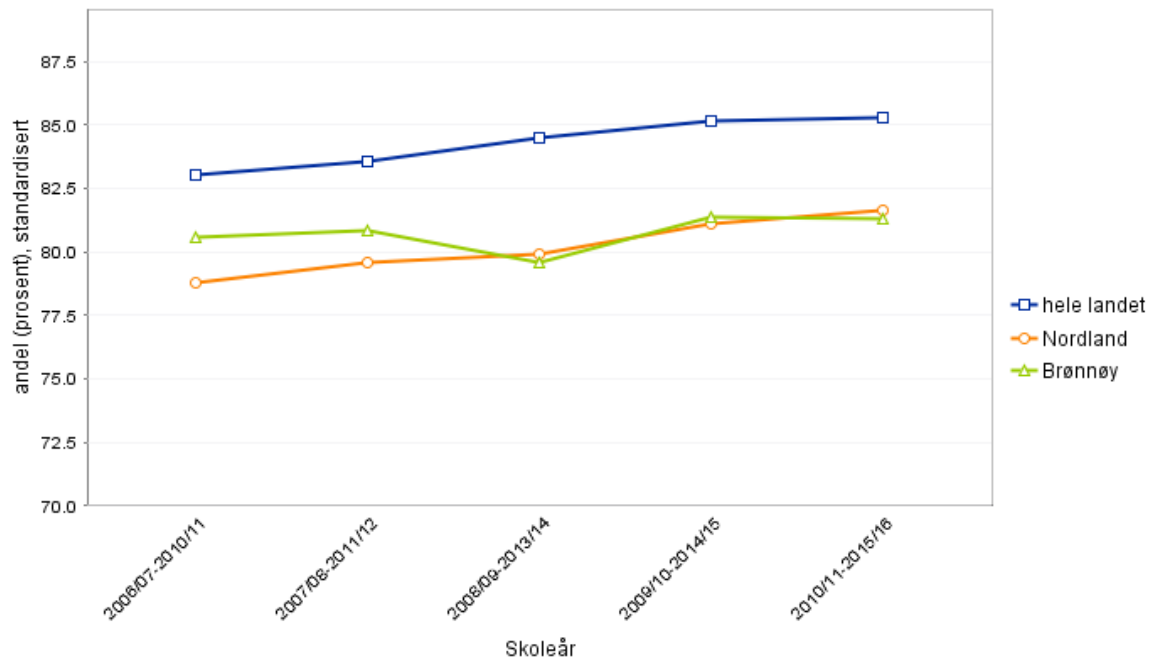

Det er veldokumenterte sammenhenger mellom utdanningsnivå, materielle levekår og helse. Grupper med lang utdanning og høy inntekt har ofte bedre helse og lengere forventet levetid enn grupper med lav utdanning og lav inntekt. Mye tyder på at fullføring av videregående skole er avgjørende i forhold til videre levekår.

I Brønnøy er andelen som har grunnskole som høyeste utdanning noe høyere enn landsgjennomsnittet, og litt lavere enn gjennomsnittet for Nordland. Andelen som har videregående skole som høyeste utdanning er større i Brønnøy enn i landet og i Nordland. Andelen som har universitet/høgskole-utdanning er lavere i Brønnøy enn gjennomsnittet for Nordland og Norge. Befolkningen i Brønnøy har dermed gjennomsnittlig betraktet et noe lavere utdanningsnivå enn landsgjennomsnittet.

Andel (%) elever på 7. og 10. trinn som trives godt på skolen (2006/07-2015/16 med 5 års glidende gjennomsnitt)

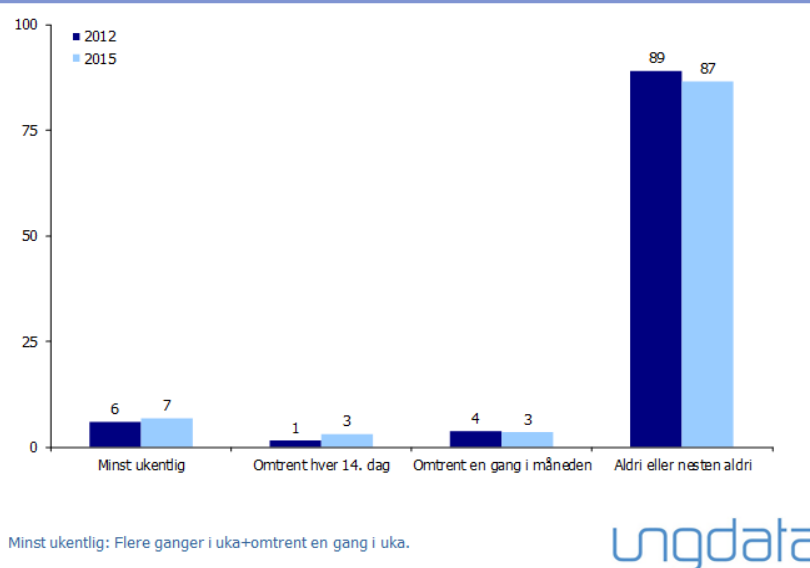

Kilde: Folkehelseinstituttet (2016), kommunehelse statistikkbank Internett: <http://khs.fhi.ni>. Lastet ned 10.08.2016

Økt trivsel er et sentralt mål i folkehelsearbeidet, og for barn og unge er trivsel på skolen viktig. Med trivsel følger ofte motivasjon og mestring. I Brønnøy er andelen av elever fra 7. og 10. trinn i perioden 2008/09-2015/2016 som trives godt på skolen omtrent på nivå med gjennomsnittet fra Nordland og ligger ca. 3,5 prosentpoeng under landsgjennomsnittet.

Mobbing, plaging og utfrysing – offer:

Hender det at du blir utsatt for plaging, trusler eller utfrysing av andre unge på skolen eller i fritida?

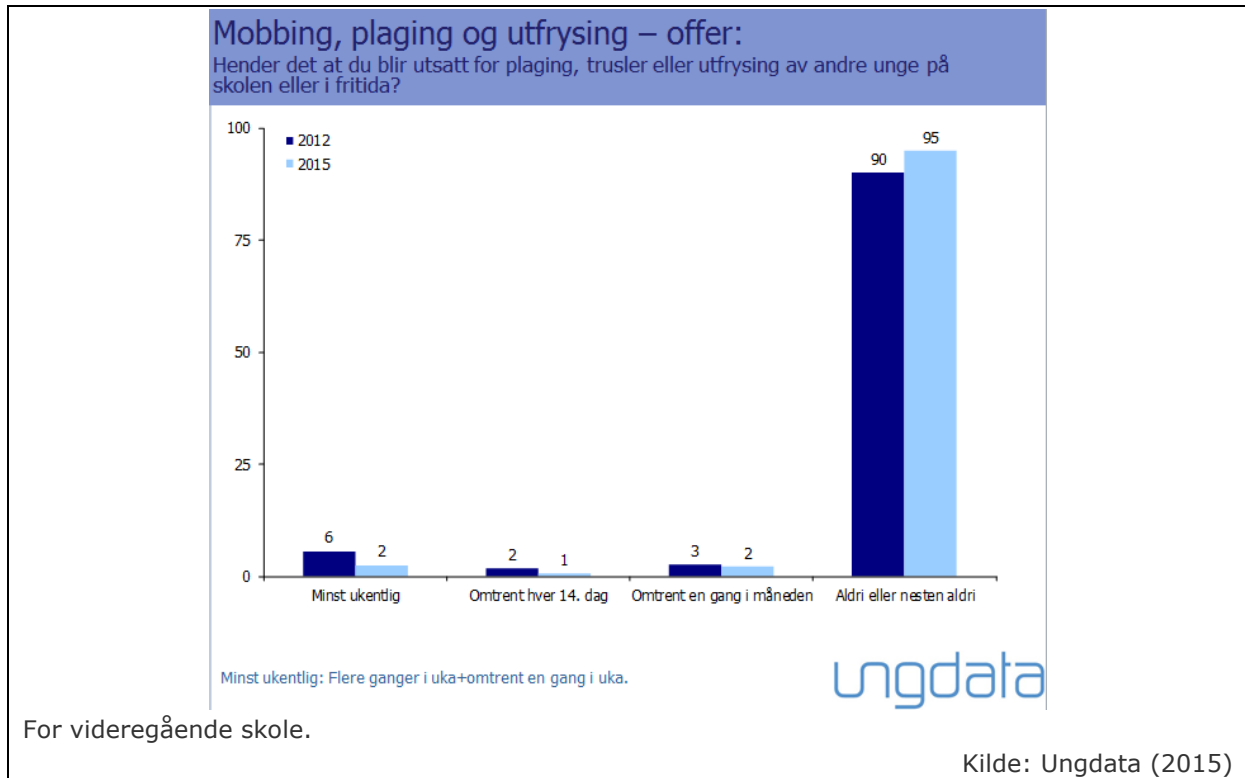

For ungdomsskolen

Kilde: Ungdata (2015)

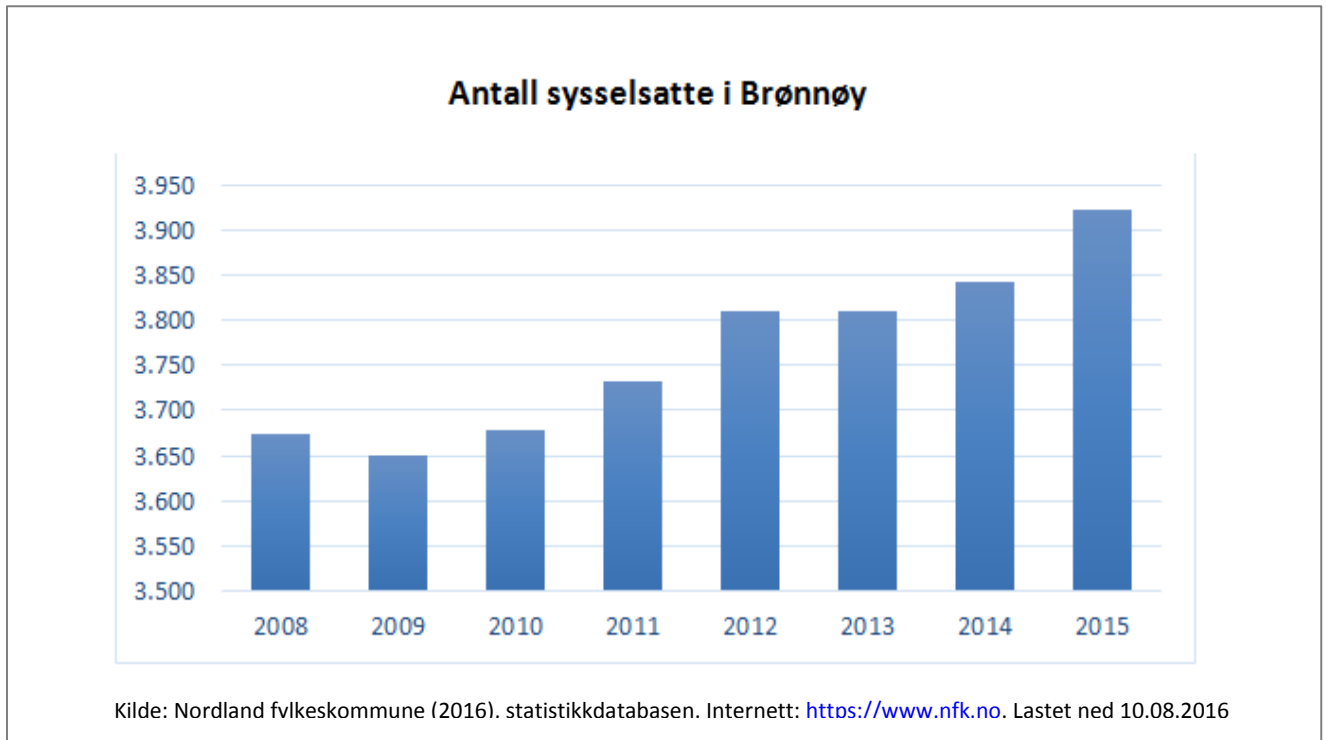
Mobbing på skolen er et svært viktig element i forhold til om barn og unge trives i deres skolehverdag eller ikke. I det statistiske materialet utarbeidet i regi av Ungdata for Brønnøy for er det små variasjoner fra 2012 til 2015 i ungdomsskoleelevenes svar på om det «hender at du blir utsatt for plaging, trusler eller utfrysing av andre unge på skolen eller i fritida?». To prosentpoeng færre svarer «aldri eller nesten aldri» og flere svarer at de opplever mobbing, plaging og utfrysing minst ukentlig (ett prosentpoeng økning) og omtrent hver 14. dag (to prosentpoeng økning).

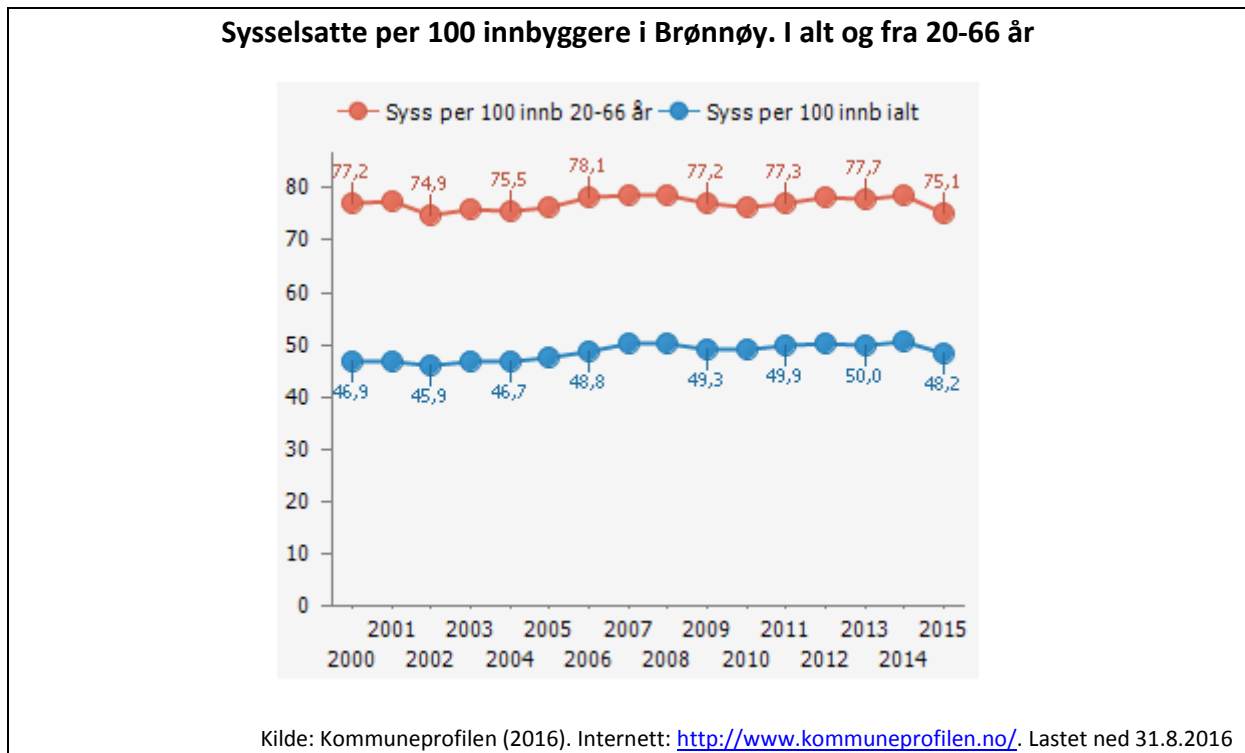
Blant elevene på videregående skole har det vært en positiv utvikling i forhold til opplevd mobbing, plaging og utfrysing. Her svarer 5 prosentpoeng flere at de aldri eller nesten aldri har hatt slike opplevelser. Det er også et fall i andelen som minst ukentlig har opplevd mobbing, plaging og utfrysing (fire prosentpoeng), og ett prosentpoeng færre svarer at de opplever mobbing, plaging og utfrysing omtrent hver 14. dag eller omtrent en gang i måneden.

4. Næringsliv og sysselsetting

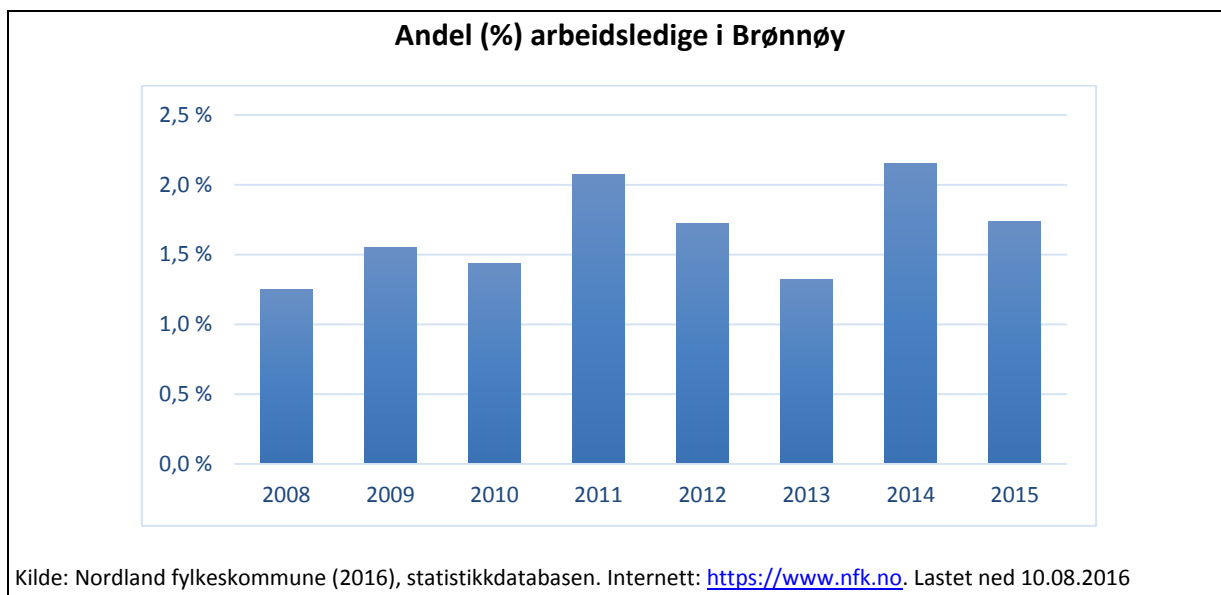
Antall sysselsatte i Brønnøy har hatt en jevnt stigende tendens siden 2009.

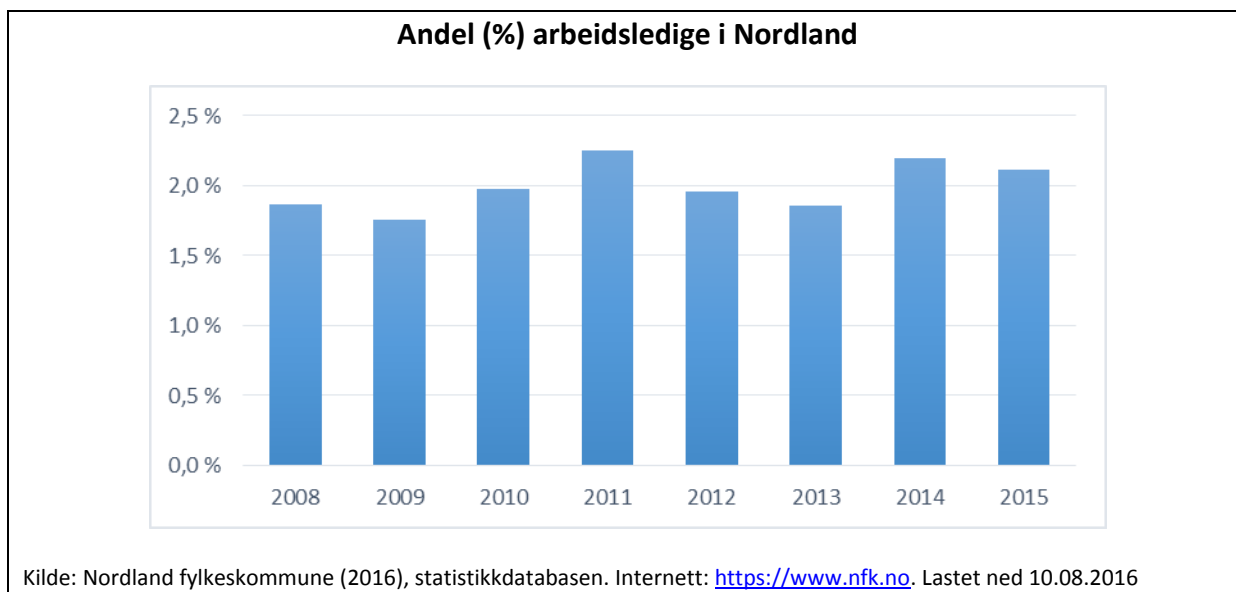
Ser man på andelen av sysselsatte per 100 innbyggere ser man dog ikke den samme veksten. Her er andelen sysselsatte relativt stabil. Fra 2013 til 2015 faller andelen av sysselsatte per 100 innbygger i alt med 1,8 prosentpoeng – fra 50 % til 48,2 %.

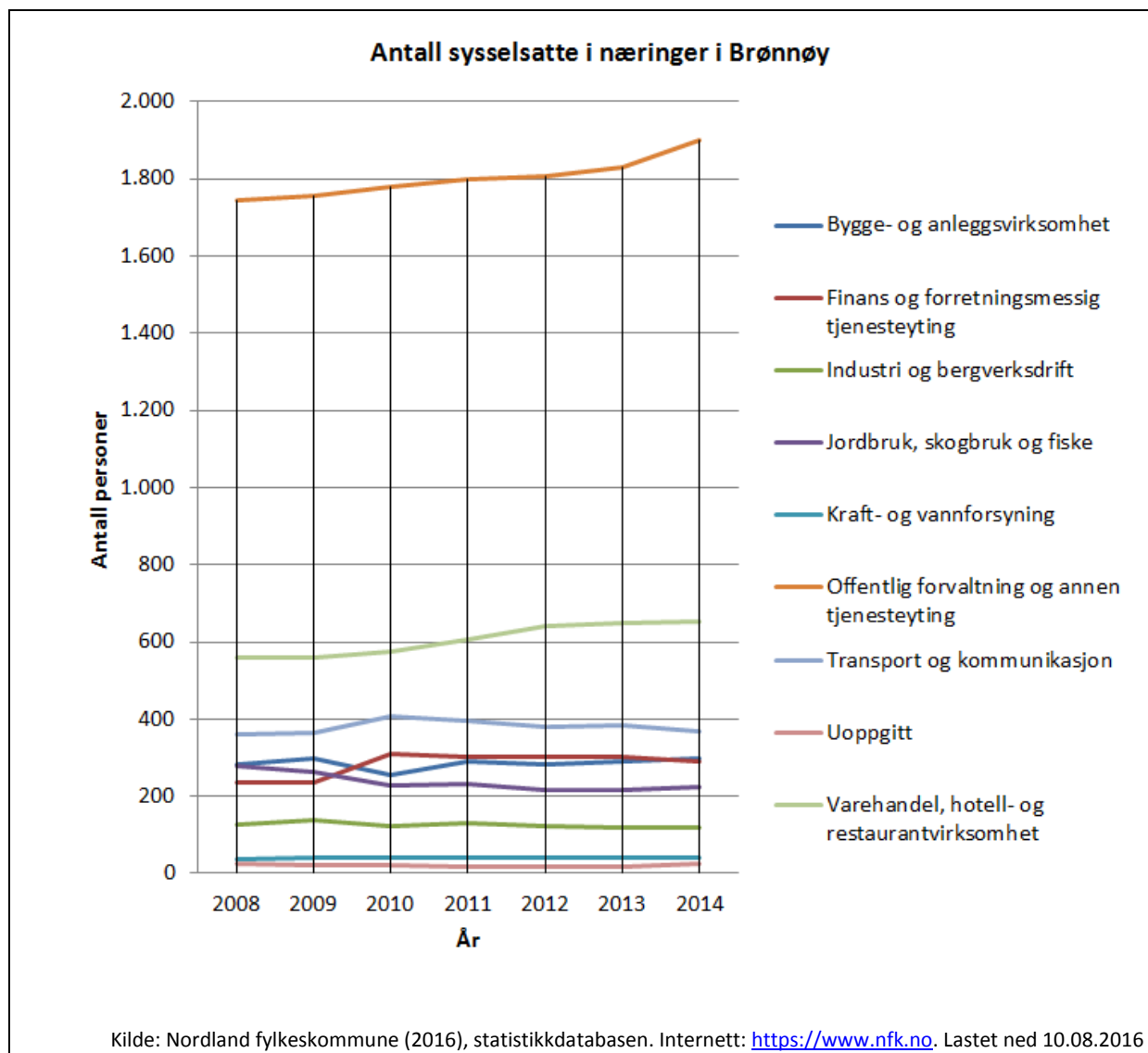
Antall arbeidsledige har variert noe over årene med en andel på 1,74 % i 2015. I perioden fra 2008-2015 var arbeidsledigheten lavest i 2008 med 1,25 % og høyest i 2014 med 2,16 %.

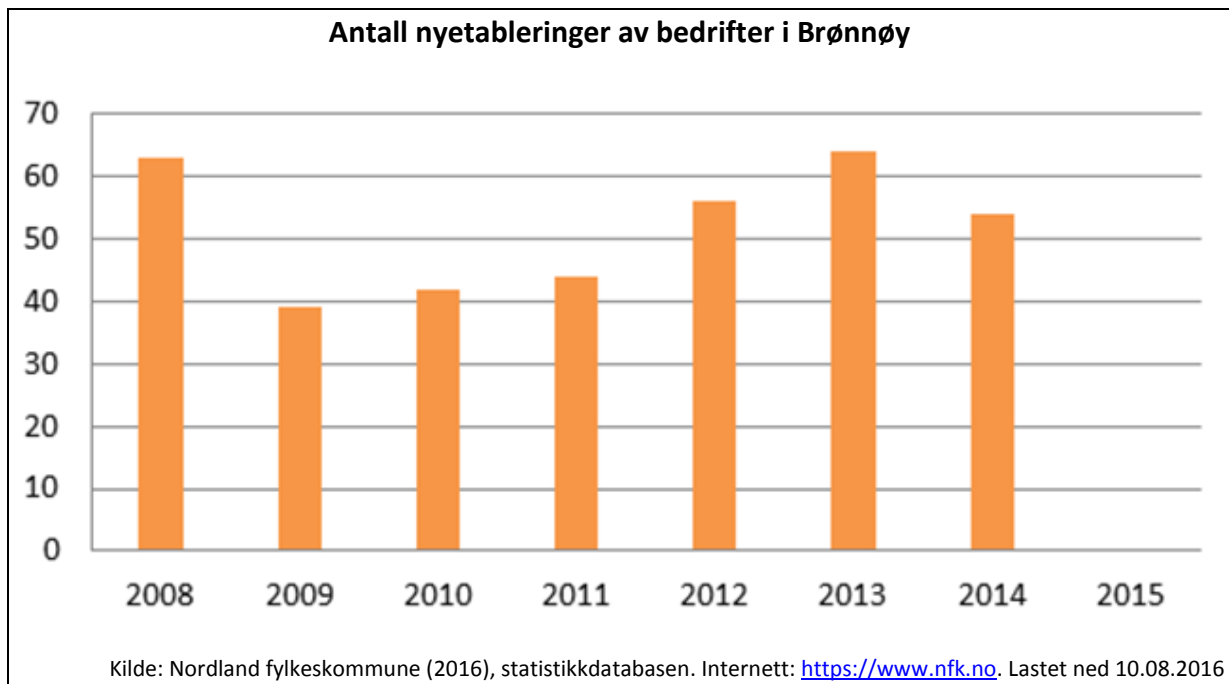
Arbeidsledigheten i Nordland varierer også rundt 2 % med et minimum i 2009 på 1,76 % og et maksimum i 2011 med 2,26 %.

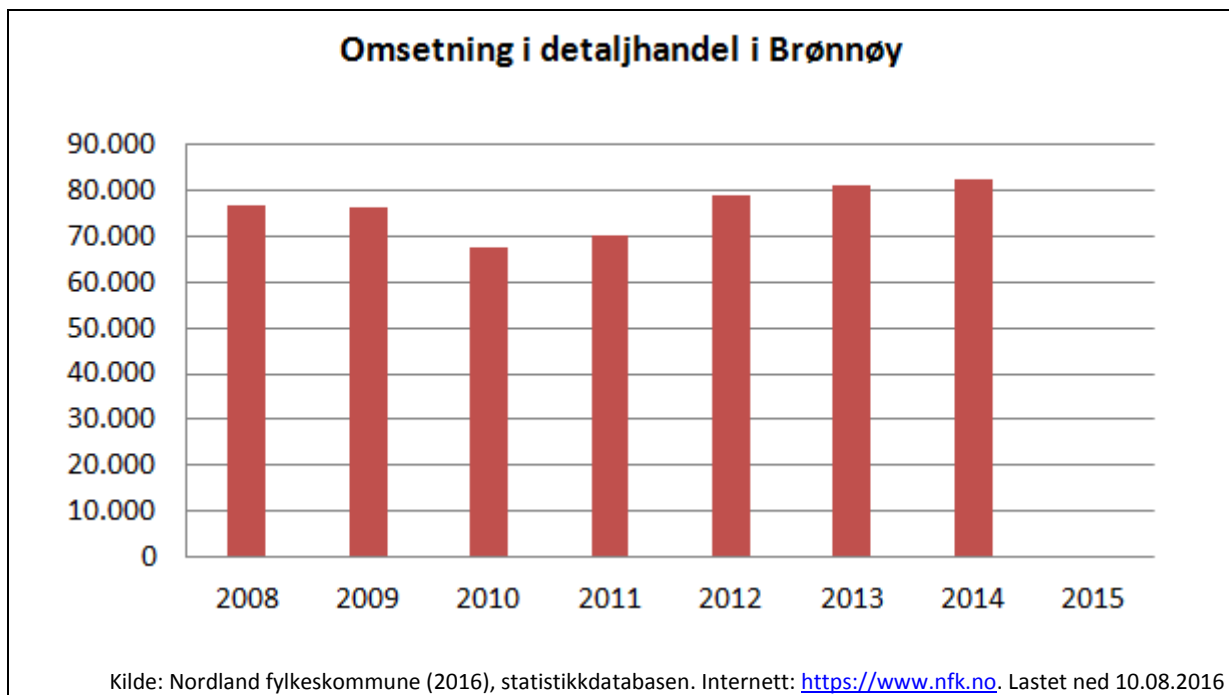
I Brønnøy er størstedelen av de sysselsatte ansatt i offentlig forvaltning og annen tjenesteyting. Det har i perioden fra 2008 også vært en vekst i sysselsatte innenfor dette området. Vekst har det også vært i antall sysselsatte innenfor varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet.

Innenfor finans og forretningsmessig tjenesteyting var det en vekst i antall sysselsatte i 2009/2010, men siden da har antallet tilnærmevis stabilisert seg. Relativt stabilt er også sysselsettingen innenfor industri og bergverksdrift, transport og kommunikasjon, kraft- og vannforsyning, bygge- og anleggsvirksomhet. Det er en fallende tendens i sysselsettingen innenfor jordbruk, skogbruk og fiske.

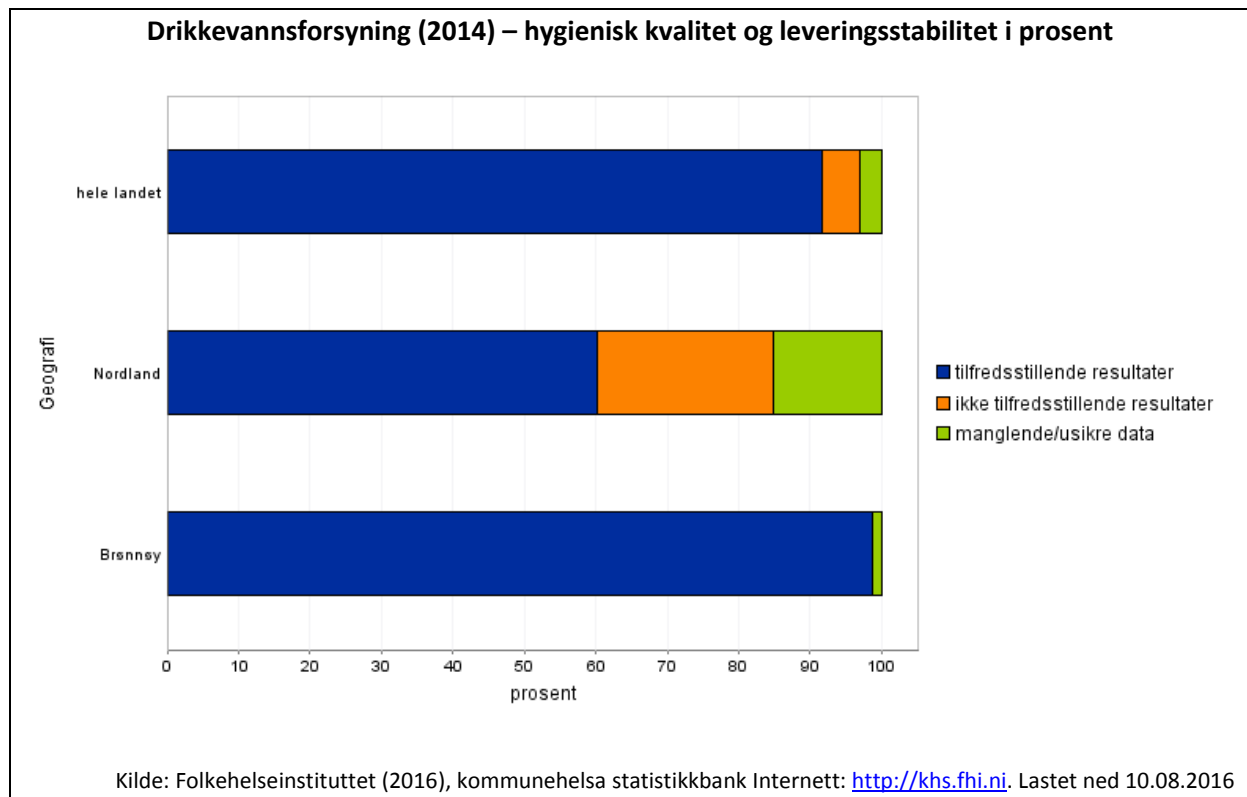
Antall nyetableringer av bedrifter i Brønnøy varierer noe. 2008 og 2013 var år med relativt mange nyetableringer. I 2009 falt antallet markant fra rekordåret før, men i perioden 2009-2013 har tendensen vært stigende. I 2014 falt antallet av nyetableringer igjen.

Etter et fall i omsetningen i deljhandelen i Brønnøy i 2010 har omsetningen vokst siden.

5. Miljø og klima

I 2014 var drikkevannsforsyningen i Brønnøy stabil og av god kvalitet. Brønnøy kommune utmerker seg med gode råvannkilder og moderne vannrenseanlegg med tilhørende ledningsstruktur.

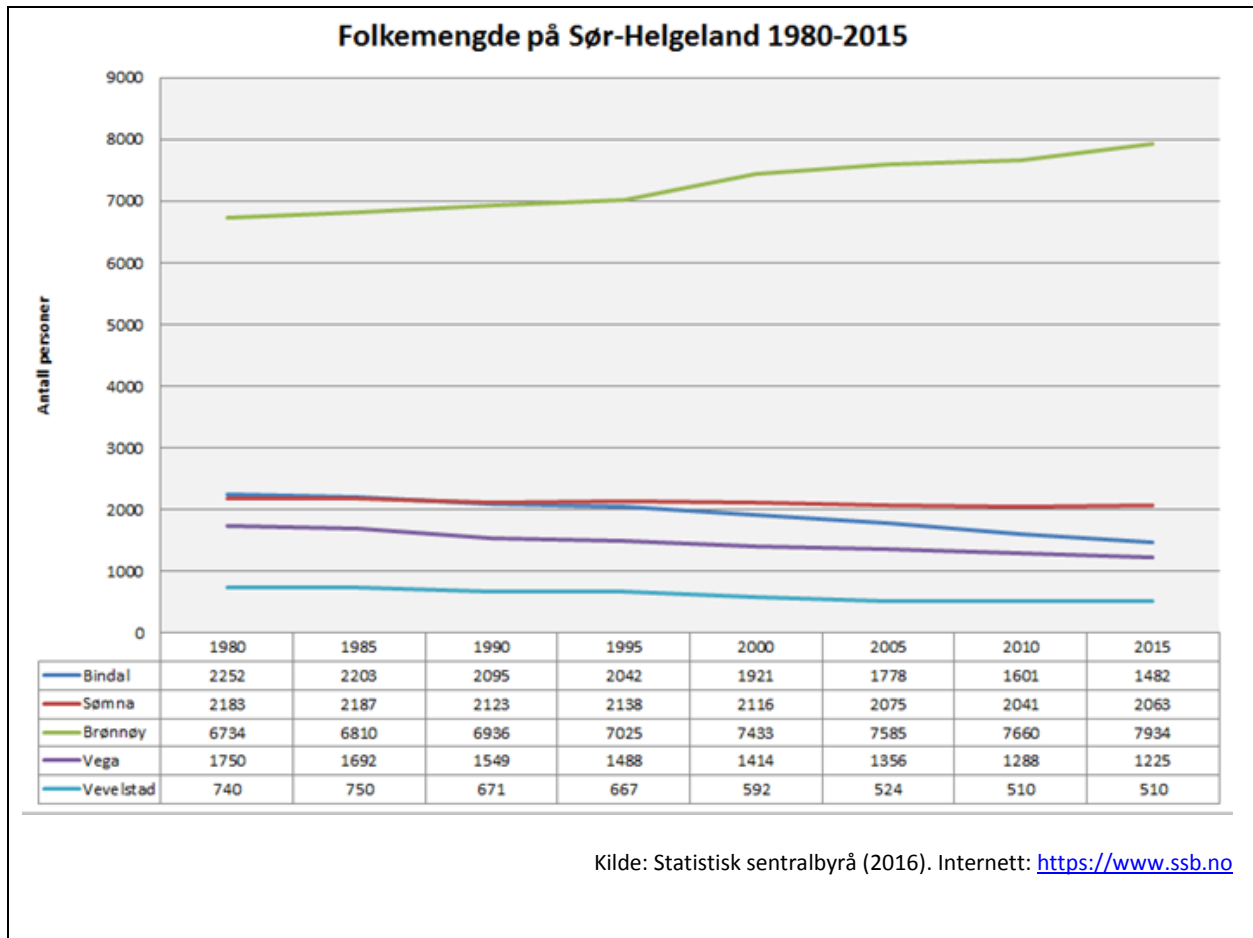

Innenfor eiendomsområdet har Brønnøy kommune redusert energiforbruket med 35 kroner per m² siden 2010. Dette har gitt Brønnøy kommune en besparelse på 1 925 000 kroner årlig og ikke minst bidratt til en reduksjon i klimagassutslipp i Brønnøy kommune (Brønnøy kommune 2016).

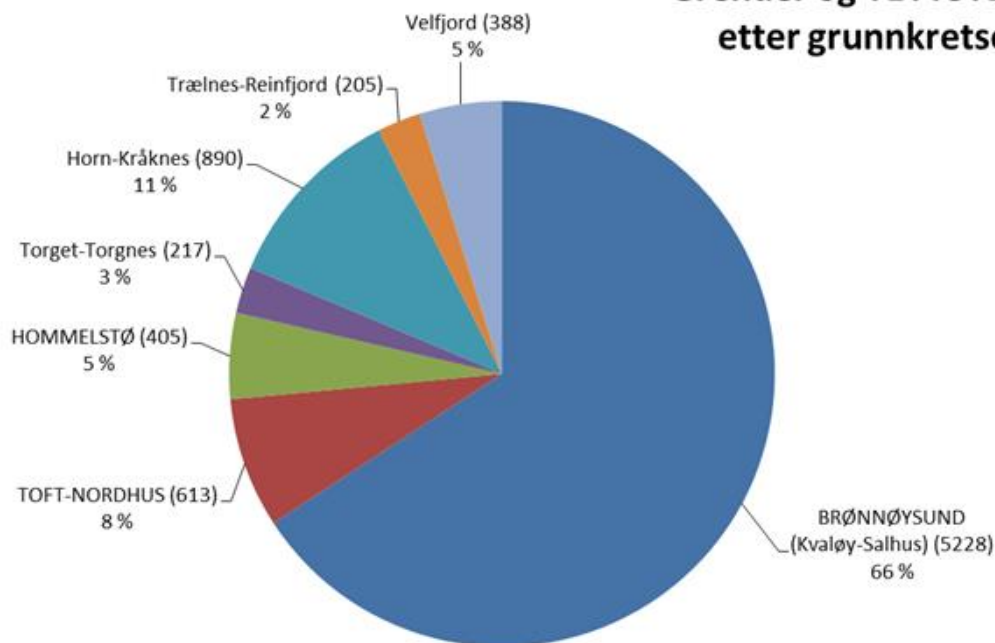
Det vises til Kommunal Rapports kommunebarometer for flere klima- og miljørelaterte nøkkeltall.

6. By- og tettstedsutvikling

På Sør-Helgeland har det i perioden 1980-2015 vært en tendens at befolkningen har vokst i Brønnøy, vært stabil i Sømna og blitt mindre i Bindal, på Vega og i Vevelstad.

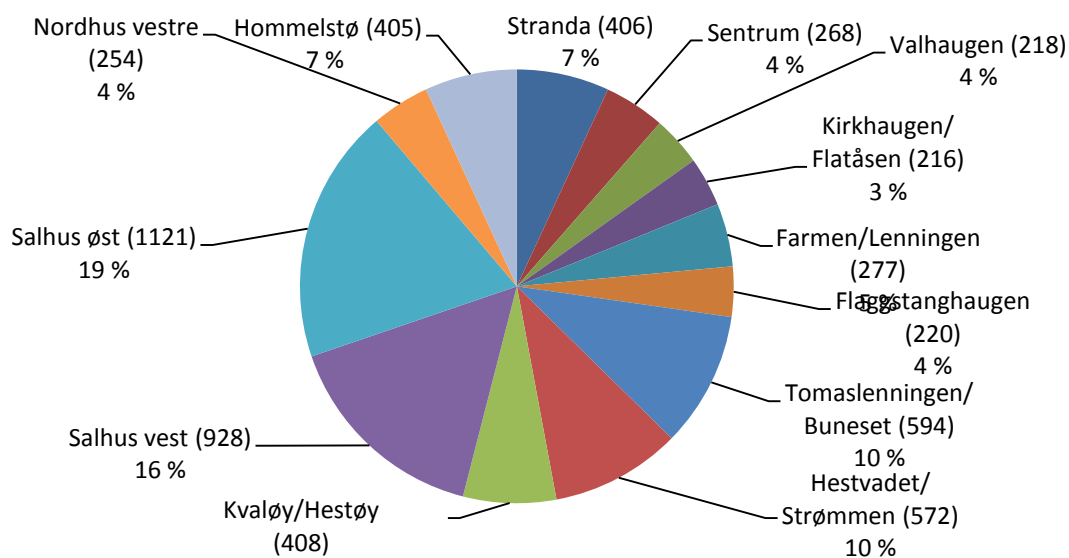
Bosetting i Brønnøy 2016 Grender og TETTSTEDER etter grunnkretser

Kilde: Statistisk sentralbyrå (2016). Internett: <https://www.ssb.no>

I Brønnøy kommune bor 66 % av befolkningen i kommune- og regionscenteret Brønnøysund. Ellers fordeler befolkningen seg med 11 % i området Horn-Kråknes, 8 % på Toft-Nordhus, 5 % i Hommelstø, 5 % i Velfjordområdet, 3 % i området Torget-Torgnes og 2 % i området Trælnes-Reinfjord.

Bosetting i tettstedene (grunnkretser) 2016

Kilde: Statistisk sentralbyrå (2016). Internett: <https://www.ssb.no>

Diagrammet over er tatt med for å vise hvordan bosettingen i de tettest befolkede grunnkretsene fordeler seg ved inngangen av 2016. Det vil innenfor noen av de samme kretsene finnes mer spredtbygde områder sammenlignet med Statistisk sentralbyrå sin metode for arealberegning av tettsted, som bygger på digital/kartografisk avstandsberregning av tetthet av bebodd bebyggelse, men oversikten gir likevel en pekepinn om hvor de fleste av Brønnøys innbyggere bor.

Tettstedene i Brønnøy kommune er i henhold til Statistisk sentralbyrå sin beregningsmetode Brønnøysund (5054 personer/3,3 km²), Toft (232 personer/0,27 km²) og Hommelstø (293 personer/0,45 km²). Det betyr at 70,6 % av kommunens befolkning bor i tettsted ved inngangen til 2016 (mot 63,3 % i 2011). I Nordland bor 70,3 % av befolkningen i tettsted (mot 68,6 % i 2001) (Statistisk sentralbyrå (2016). Internett: <https://www.ssb.no>).

7. Arealbruk og naturmangfold

I forbindelse med arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel 2013-2024 ble det utarbeidet et arealregnskap for gjeldende kommuneplanens arealdel 1998-2010. Oversikten viser hvor mye areal som er avsatt til diverse arealbruksområder i kommuneplanens arealdel for (nesten) alle landområder.

SOSI	Arealbruk	Totalt		Bebygd	Ubebygd
		Areal i daa	Ant. omr.	Areal i daa	Areal i daa
	Byggeområder				
110	Boliger	1 778	15	303	1 475
140	Fritidshusområder	3 124	16		
	Boliger/Fritidsboliger	937	2	250	687
133	Industri	56	2	18	38
	LNF-områder				
	LNF A-områder	35 381	31		
210	LNF B-områder				
	LNF C-områder				
	Områder for Råstoffutvinning				
320	Råstoffutvinning	8 207	11		
	Områder som skal båndlegges				
410	Etter lov om naturvern	4 122	3		
	Omr. som skal reguleres etter pbl	771	7		
490	Etter annet/flere lovverk	2 693	4		
	Områder for særskilt bruk eller vern i sjø og vassdrag				
520	Drikkevann	11 477	9		
		68 546			

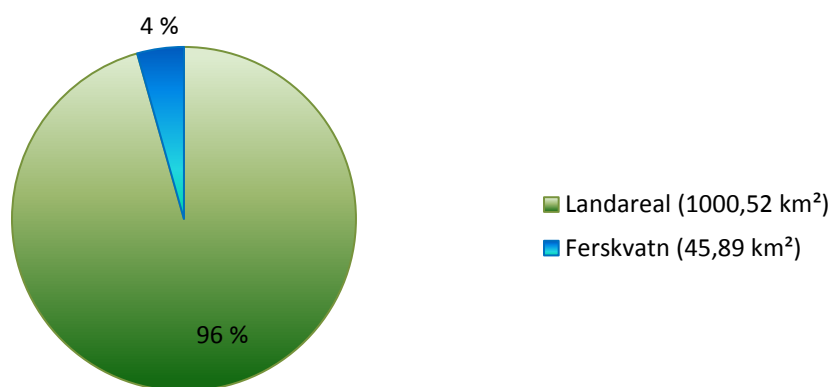
Foreløpig mangler total oversikt for:

- LNF B-områdene
- LNF C-områdene
- Alle områdene for særskilt bruk og vern av sjø og vassdrag
- Områder som er unntatt rettsvirkning (på grunn av innsigelse)

Det er et vesentlig avvik mellom kommunegrensen i vedtatt plan og den gjeldende kommuneplanens jamfør Kartverket, spesielt for havområdene. Ikke alt havareal omfattes av planen.

Oversikten viser at det er en betydelig mengde areal som er avsatt til boliger og til fritidsboliger som ikke er bebygd. Det samme gjelder områder avsatt til industri. Det er sentralt i revideringen av planen å vurdere disse områdenes egnethet og attraktivitet som utbyggingsområder, og eventuelt ta ut noen områder for å erstatte de med mer egnede og reelle utbyggingsområder.

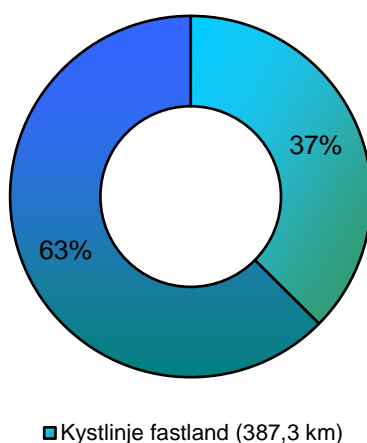
Arealfordeling land - ferskvatn i Brønnøy

Kilde: Statistisk sentralbyrå (2009)

Brønnøy har svært variert geologi, landskap og natur, og ulik grad av kulturpåvirkning av landskapet. Fra egg- og dunvær, strandflatens skjærgård og jordbruksområder i ytre deler, til fjorder, skoger, småskala kulturlandskap, låg- og høgfjell i indre strøk. En sammensatt geologi, med næringsrike kambrosiluriske kalk- og glimmerbergarter preget av den kaledonske fjellkjedefoldingen på Brønnøy-halvøya, til omdannede bergarter og mer fattige gneiser og granitter med roligere landskapsformer lenger inn i landet. Den næringsrike og kalkrike berggrunnen har gitt god grobunn for en frodig og interessant flora, ofte spesiell i nasjonal sammenheng, men mer vanlig lokalt. Naturgrunnlaget utgjør dermed også et godt produksjonsgrunnlag for jord- og skogbruk.

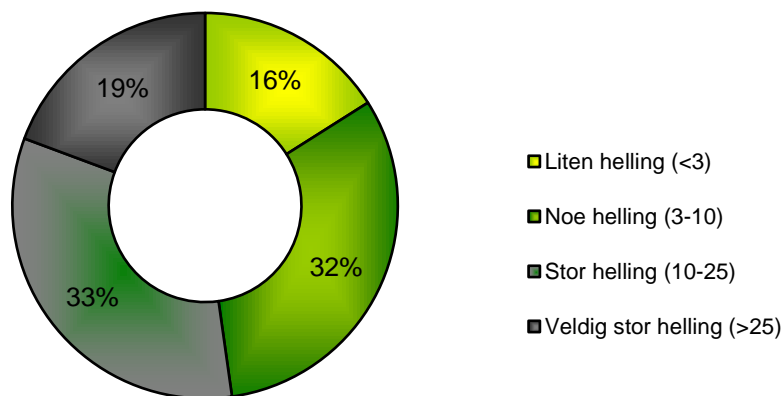
Brønnøys kystlinje fordelt mellom fastland og øyer (2009)

Kilde: Statistisk sentralbyrå (2009)

Brønnøy har til sammen ca 1035 km strandlinje, med en drøy 1/3 på fastland, og resten på øyene. Tilgjengeligheten til strandsonen varierer etter avstand til bebyggelse, infrastruktur (vei), helling, osv.

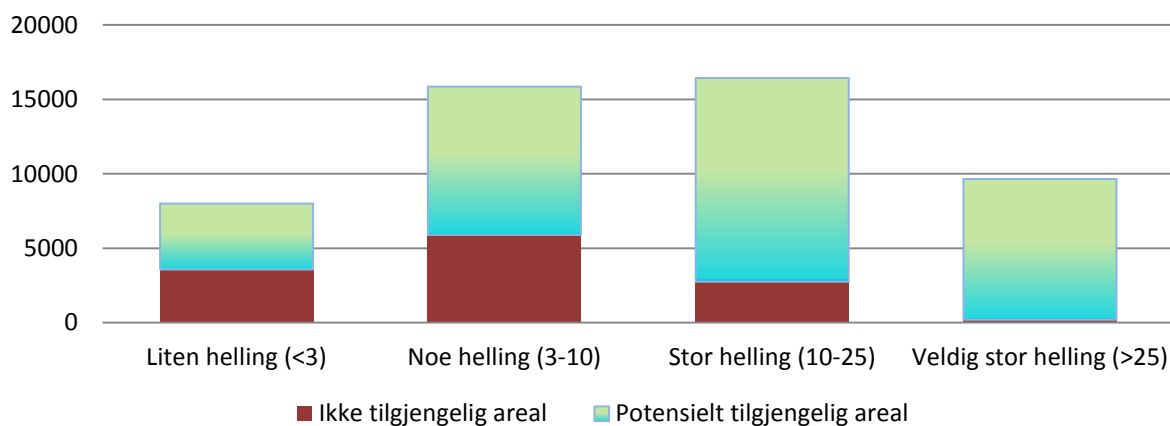
Strandsoneareal fordelt etter helling (2011)

Kilde: Statistisk sentralbyrå 2011

Det er ca. 50000 dekar strandsoneareal i kommunen, av disse er ca 16 % nærmest flatt, og ca 32 % med slak helling. Dette slakeste arealet er best egnet og mest attraktivt for bruk og opphold.

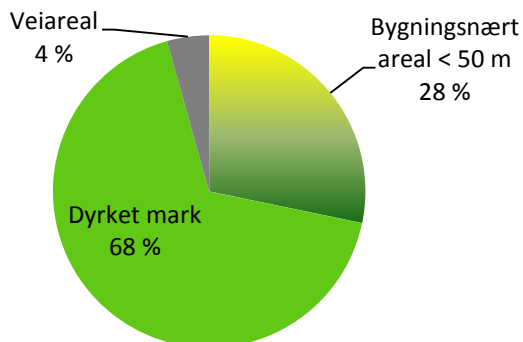
Antall dekar potensielt tilgjengelig strandsoneareal (2011)

Kilde: Statistisk sentralbyrå 2011

Diagrammet over viser fordeling av potensielt tilgjengelig areal innenfor hver helningsklasse.

Fordeling av potensielt tilgjengelig strandsoneareal - flatt (<3°)

Kilde: Statistisk sentralbyrå

8. Kommunal forvaltning og tjenesteyting

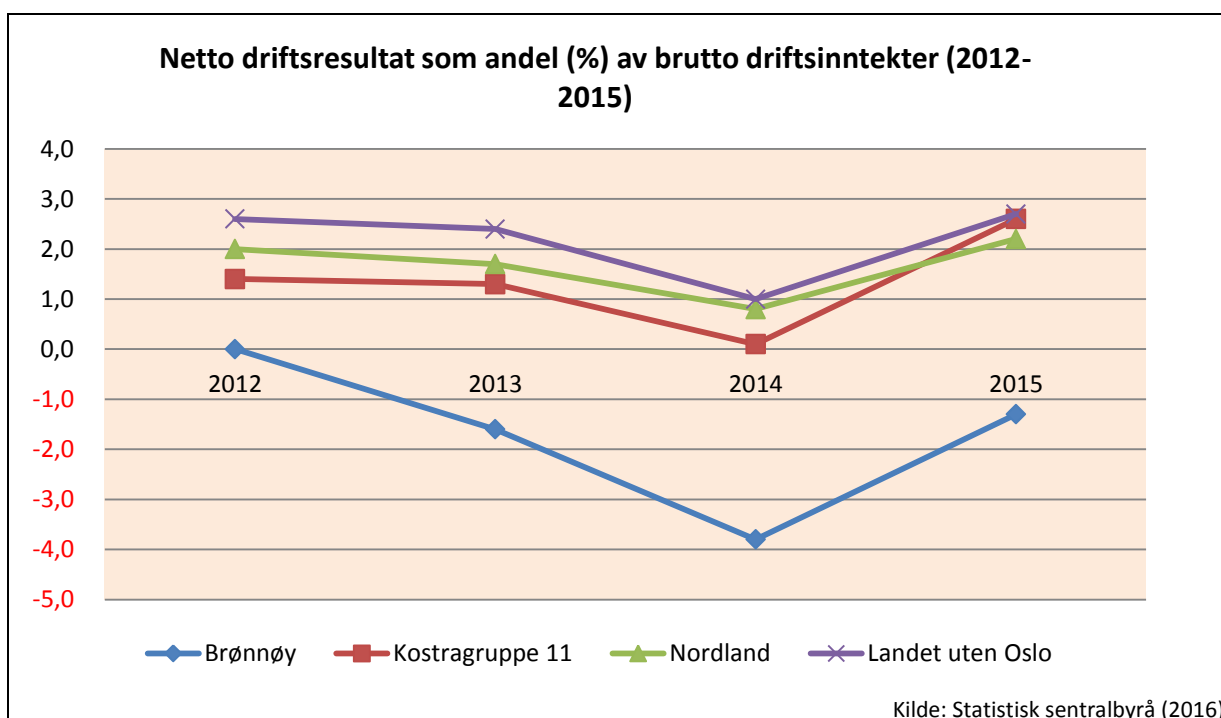
Økonomi

Indikatorer på kommuneøkonomien

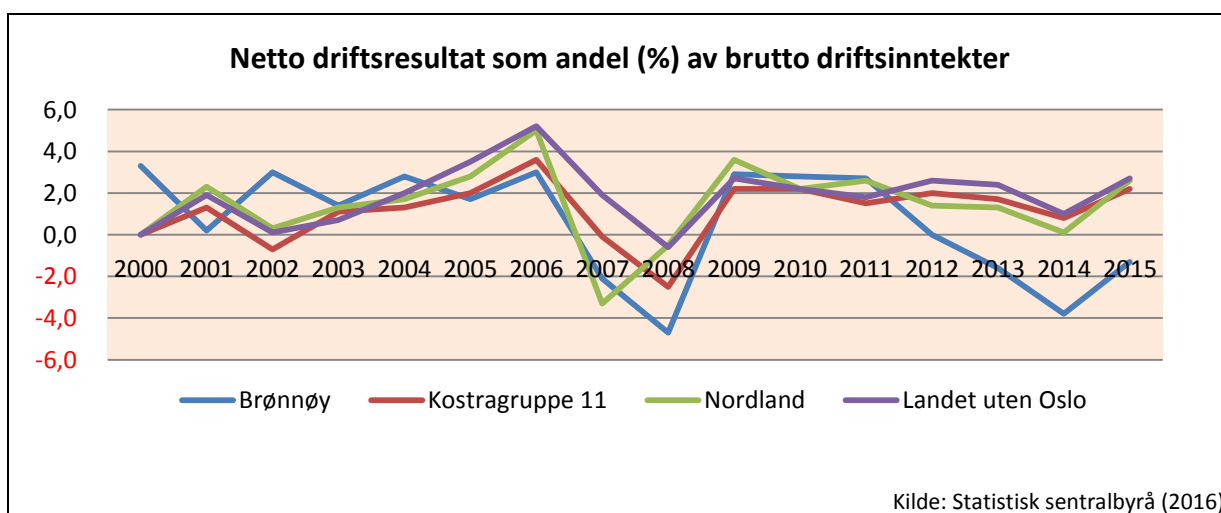
I Veileder i økonomistyring for folkevalgte (2014), utarbeidet av Fylkesmannen i Nordland, er det vist til 5 indikatorer som kan benyttes for å få grep om kommunens økonomiske og finansielle situasjon. Dette er indikatorer for «sunnhet» (økonomisk), gjeldsbelastning, renteeksponering, likviditet – og ROBEK.

Sunnhetsindikatoren

Netto driftsresultat som andel (%) av brutto driftsinntekter

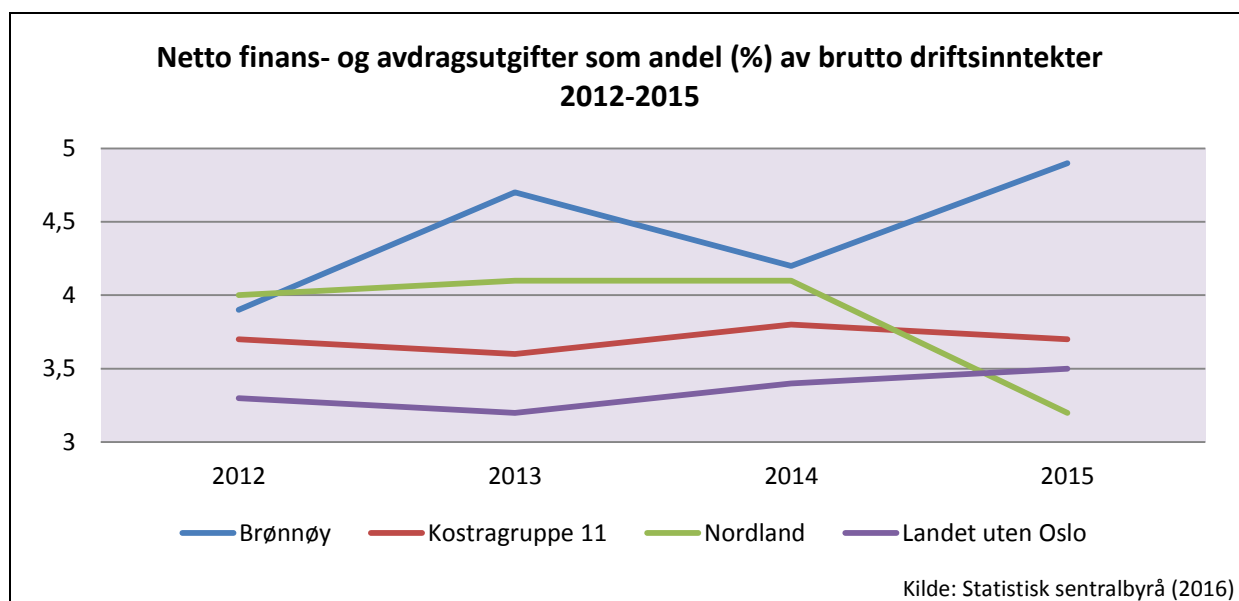

Tallet brukes som indikator på hvor sunn kommunens økonomi er. I følge Teknisk beregningsutvalg bør dette tallet over tid være 1,75 %. Brønnøys snitt de siste 16 år (under) er ca. 0,64 %.

Gjeldsbelastningsindikatoren

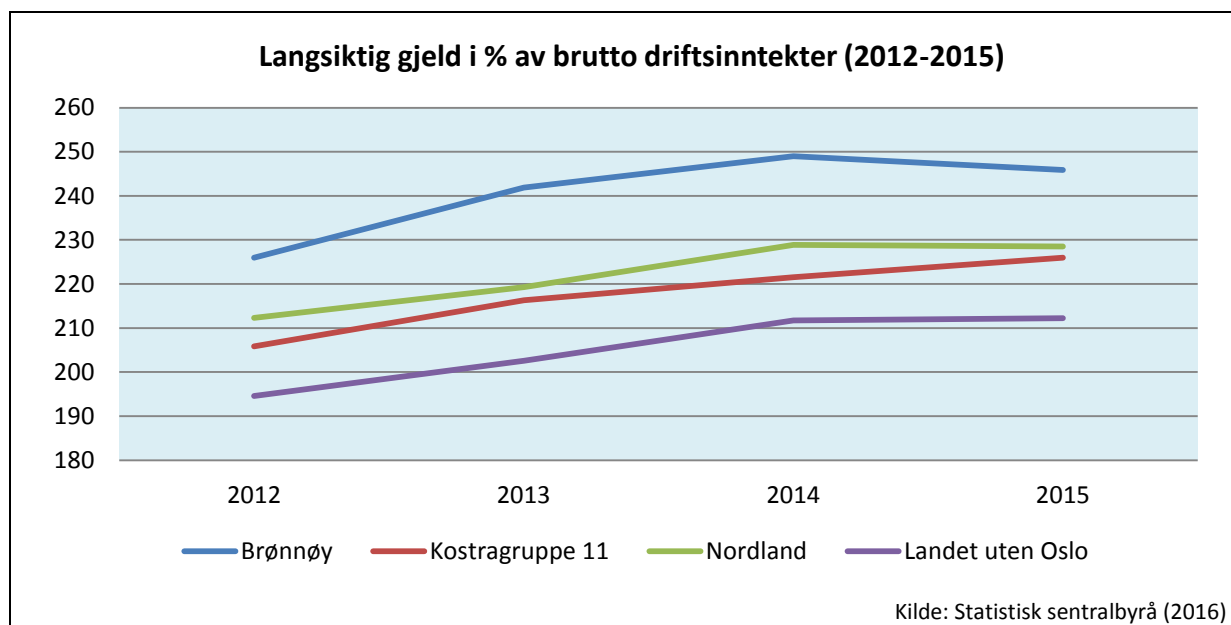
Netto rente- og avdragsutgifter som andel (%) av brutto driftsinntekter.

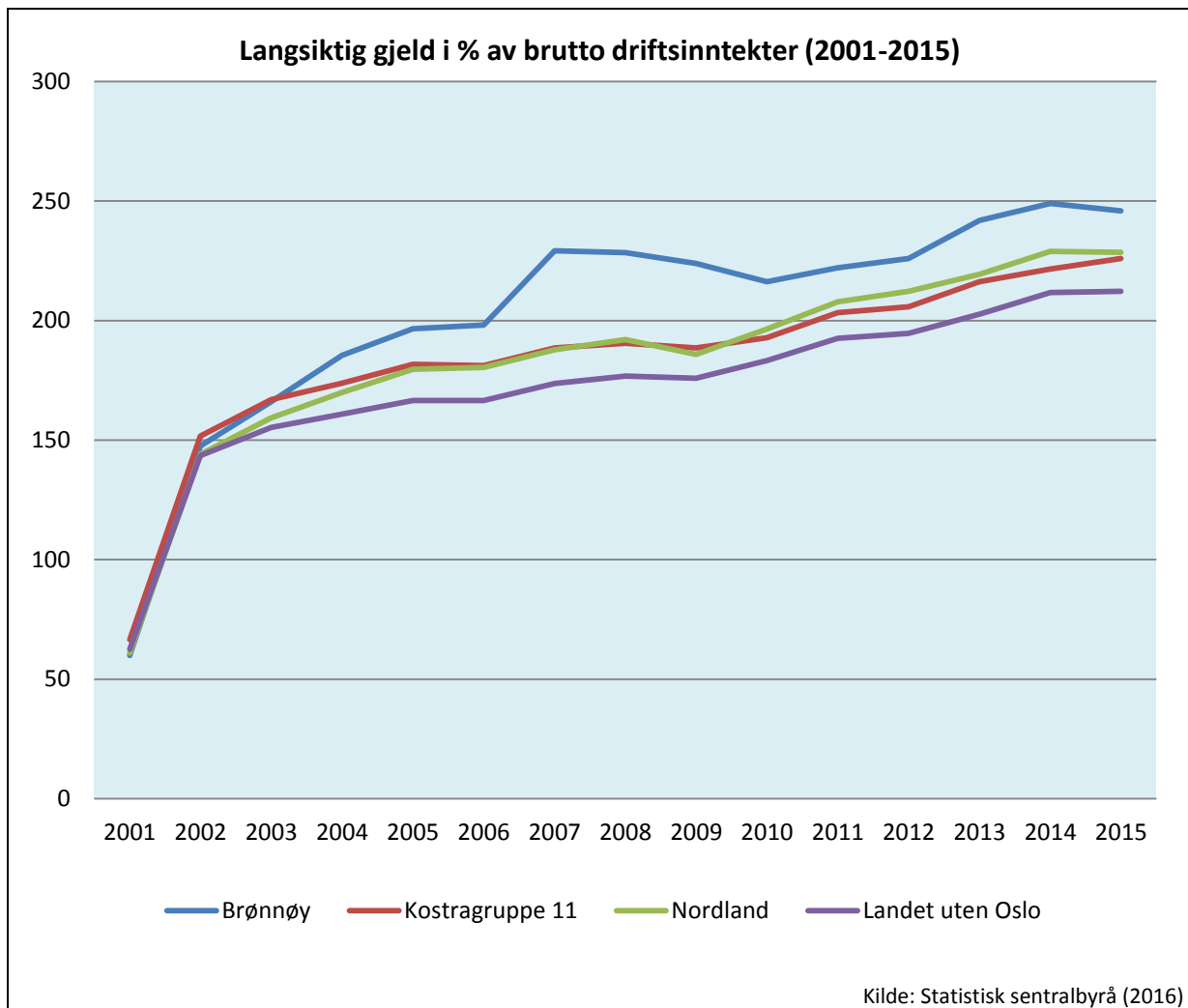
Tallet forteller i hvilken grad gjelden legger begrensninger på kommunens handlefrihet. En høyere andel rente- og avdragsutgifter binder opp kommunens inntekter og svekker kommunens mulighet til å prioritere på kort sikt. Brønnøy har jf tabellen over relativt liten handlefrihet.

Renteeksponeringsindikatoren

Langsiktig gjeld i % av brutto driftsinntekter

Tallet viser langsiktig gjeld (inkludert pensjonsforpliktelser) som andel av brutto driftsinntekter, og viser hvor utsatt kommunen er for renteendringer. Desto høyere gjelden er i forhold til kommunens inntekter, desto mer eksponert er kommunen for renteendringer. Som grafene over viser, er Brønnøy i en sårbar situasjon med hensyn til renteendringer.

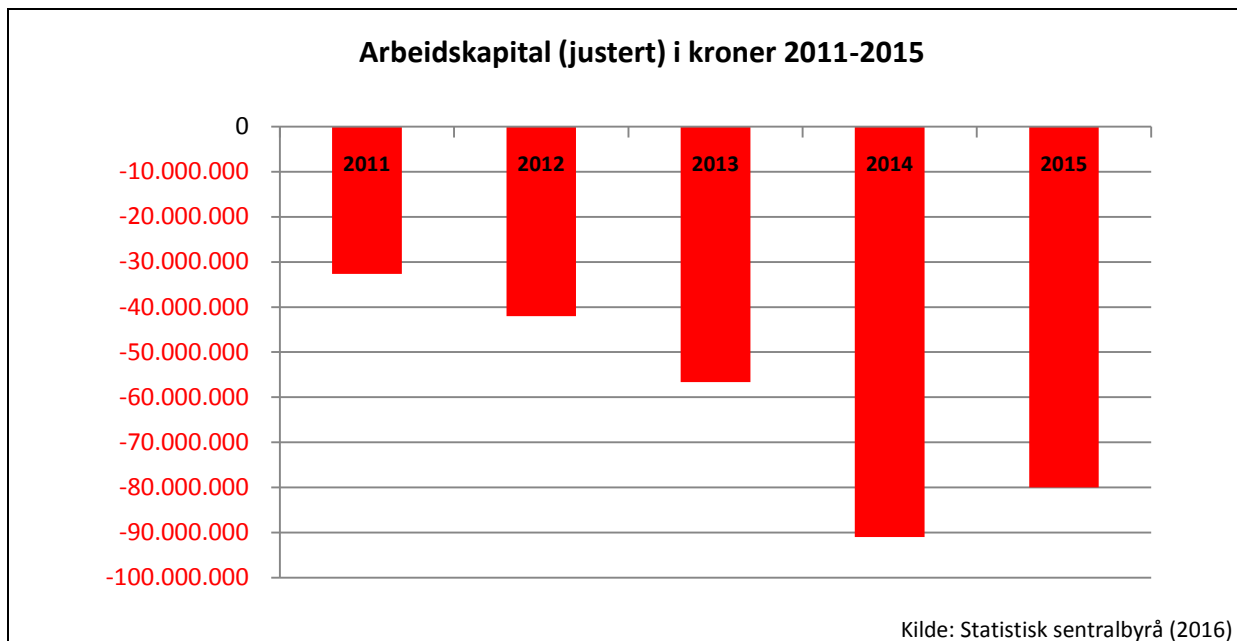
Brønnøy har lenge vært relativt høyt eksponert for renteendringer.

Likviditetsindikatoren:

Arbeidskapital som andel (%) av brutto driftsinntekter

Tallet gir en indikasjon på kommunens evne (likviditet) til å dekke løpende forpliktelse. En negativ betalingsevne betyr at kommunen ikke har nok penger til å dekke løpende forpliktelse, og den må benytte seg av kassakreditt.

Men: I Brønnøy har «me juksa litt», så KOSTRA-tallene ubearbeida vil ikke gjenspeile realitetene... Derfor brukes tall fra kommunene egen årsmelding for 2015, der arbeidskapitalen er justert slik at bundne fond, ubrukte lånemidler og kortsiktig gjeld er trukket fra omløpsmidlene, og da blir det røde tall de siste 5 år:

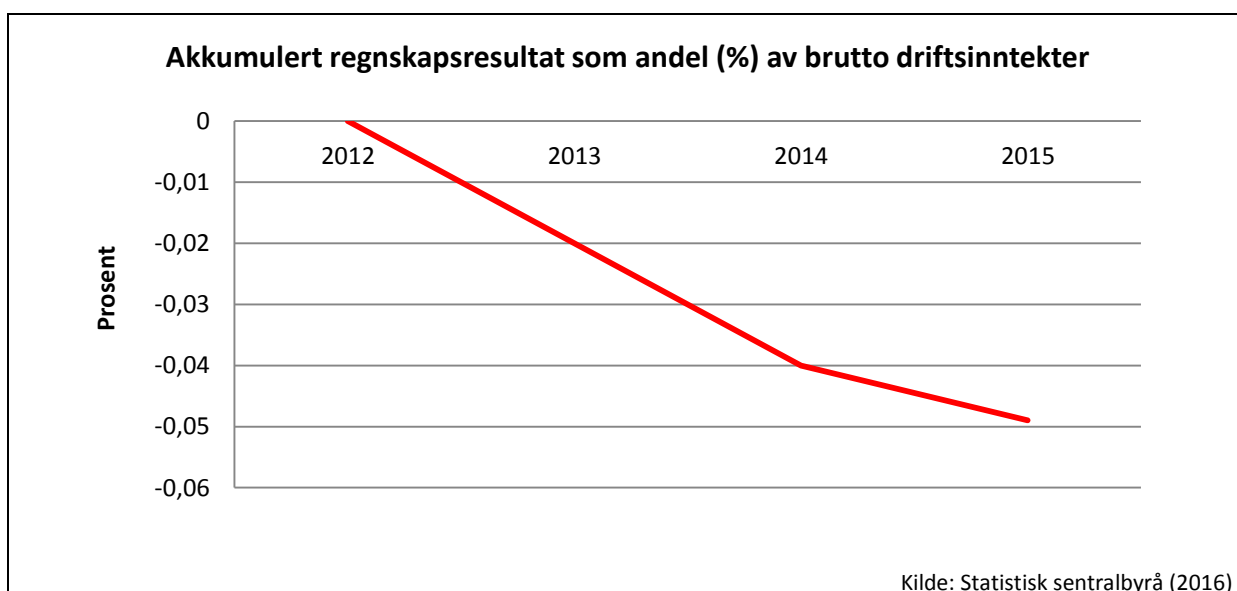

Dette betyr med andre ord at Brønnøy må benytte seg av kassakreditt.

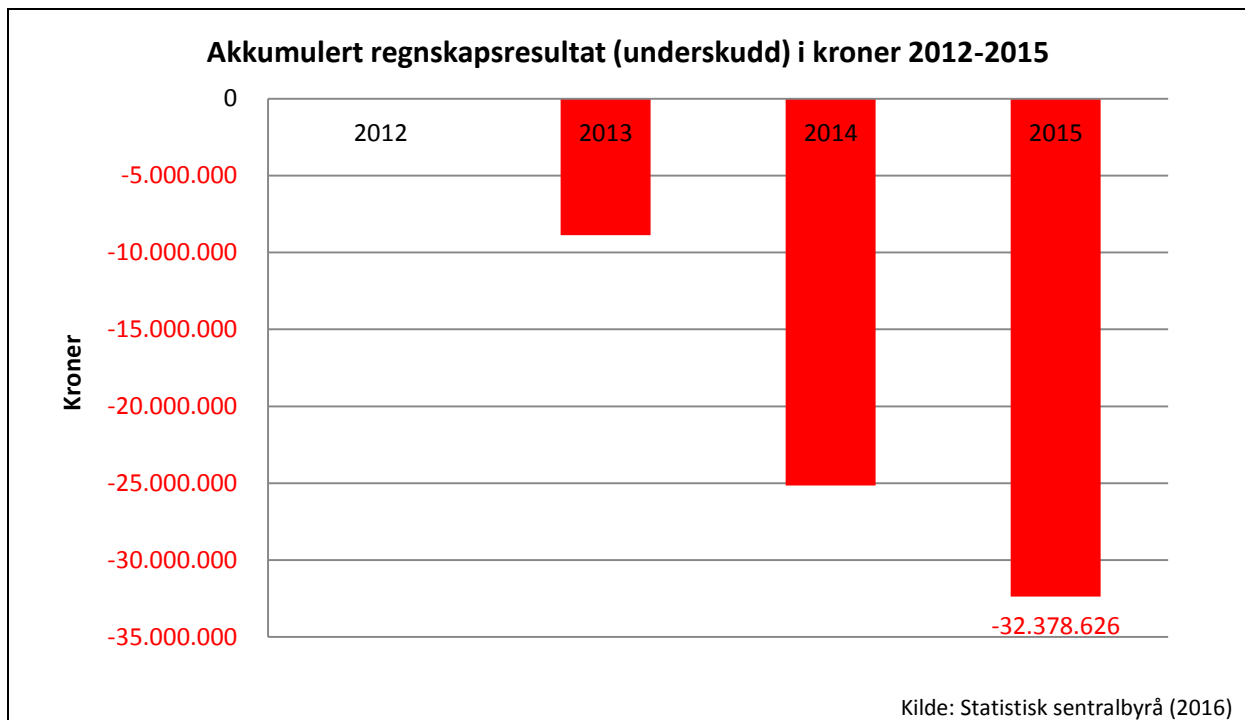
ROBEK-indikatoren

Akkumulert regnskapsresultat (resultat etter årsoppgjør) som andel av brutto driftsinntekter.

Tallet forteller om kommunen er på vei inn i ROBEK (og statlig økonomikontroll). Går resultatet i minus et år, må det dekkes inn i løpet av 2 år – ellers føres kommunen opp i ROBEK.

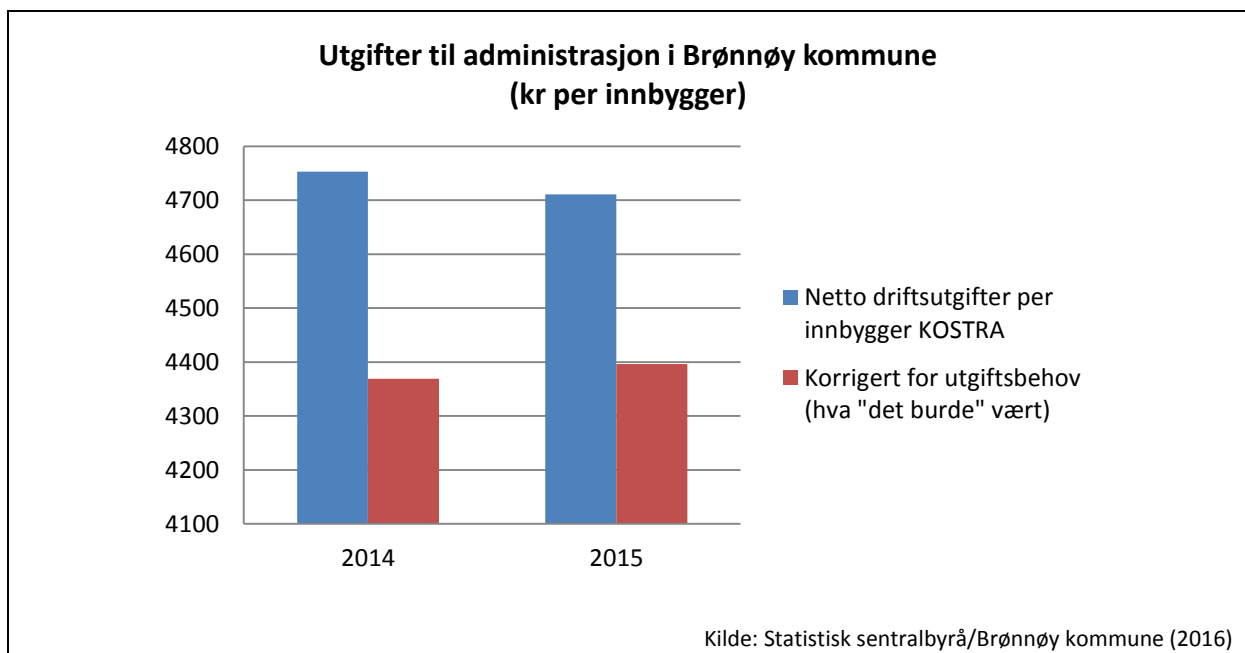

Tallenes tale er relativt klar; resultatet har gått i minus gjennom 3 år, det er akkumulert et underskudd på ca. 32,4 millioner. Brønnøy kommune er dermed oppført på ROBEK.

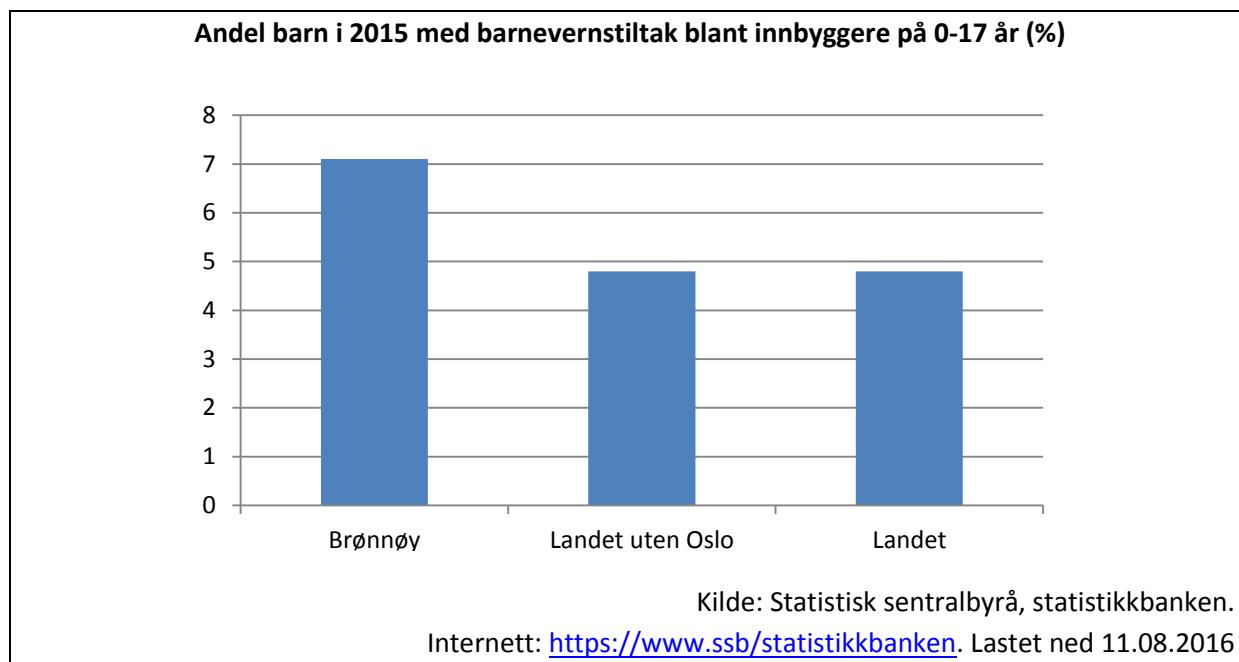
Administrasjon

Brønnøy kommune brukte litt mindre på administrasjon i 2015 enn i 2014. I 2015 brukte Brønnøy kommune 4711 kroner per innbygger til administrasjon, mens det korrigerede tallet viser at vi med vårt utgiftsbehov til tjenesten burde brukt 4396 kroner, altså en forskjell på 315 kroner per innbygger.

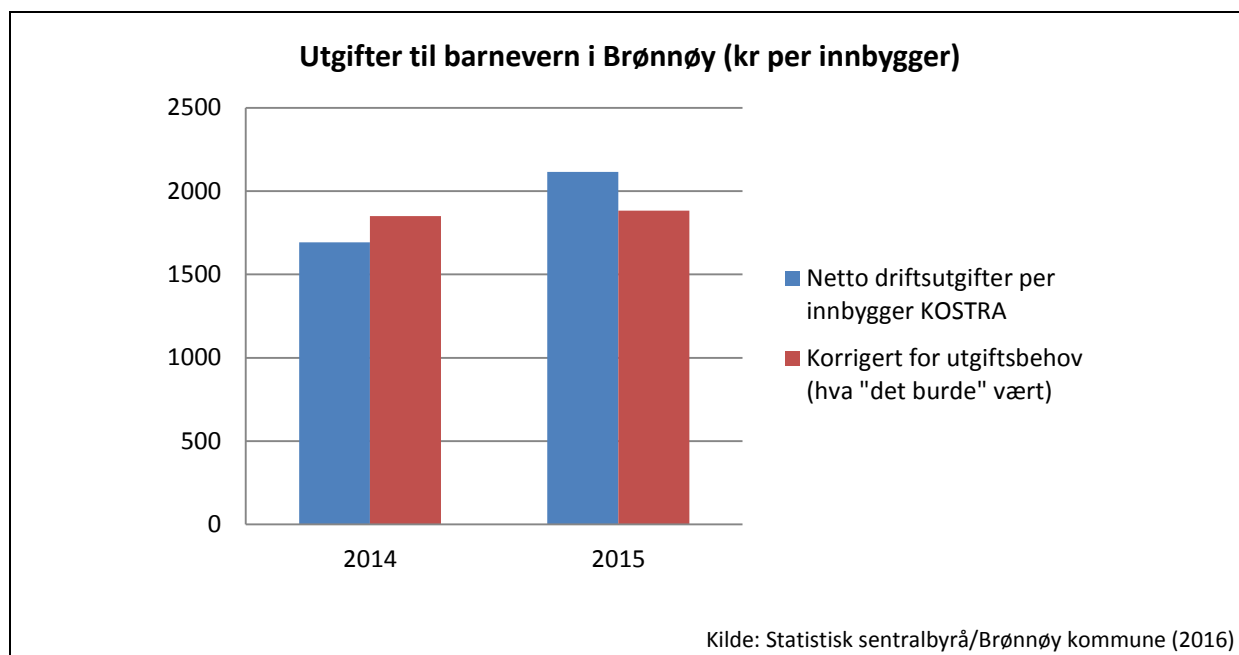

Barnevern

I Brønnøy er det betydelig flere barn med barnevernstiltak enn på landsbasis.

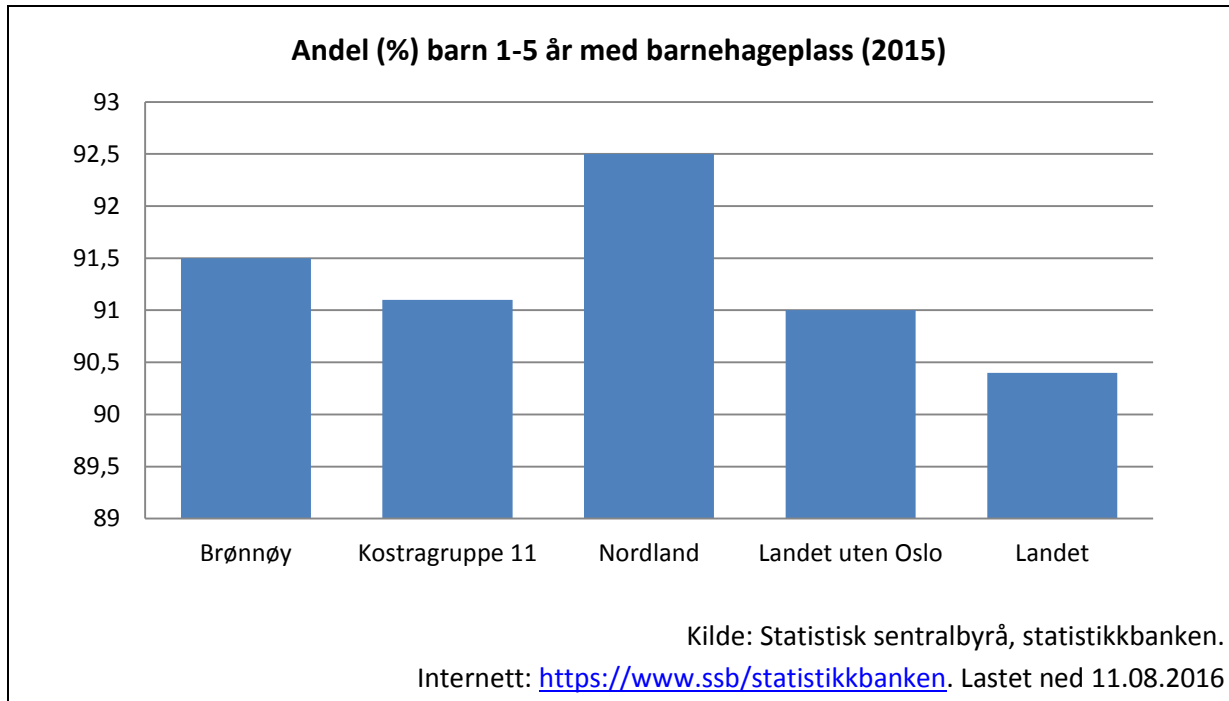

Ser man på kommunens utgifter knyttet til barnevern varierer netto driftsutgifter per innbygger noe fra 2014 til 2015. I 2014 brukte Brønnøy kommune 1693 kroner per innbygger til barnevern, mens det korrigerede tallet viser at vi med vårt utgiftsbehov til tjenesten burde brukt 1850 kroner, altså en forskjell på -157 kroner per innbygger. Brønnøy kommune brukte altså mindre penger på barnevern enn forventet i 2014. I 2015 brukte Brønnøy kommune 2116 kroner per innbygger til barnevern, mens det korrigerede tallet viser at kommunen burde ha brukt 1883 kroner per innbygger. Her er det en forskjell på 233 kroner per innbygger.

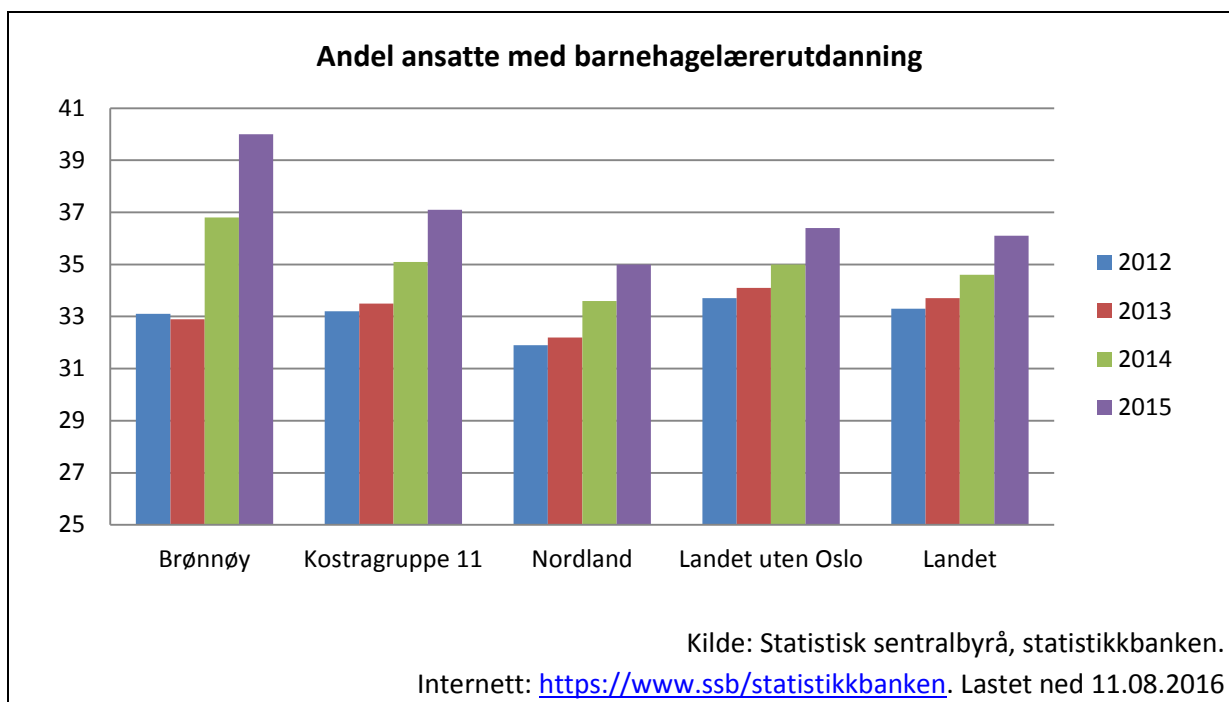

Barnehage

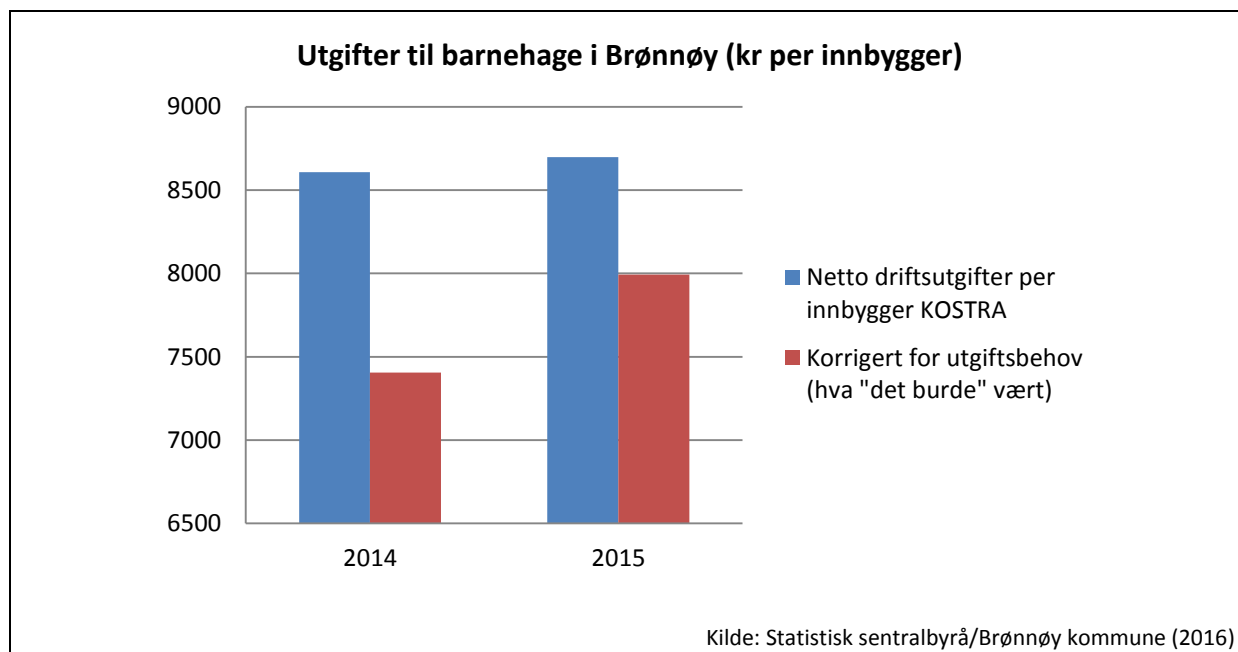
Brønnøy kommune har en relativt høy andel barn i alderen 1-5 år med barnehageplass. Brønnøy ligger et prosentpoeng under gjennomsnittet for Nordland, men ligger over et prosentpoeng over landsgjennomsnittet, og over gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 11 og landsgjennomsnittet uten Oslo.

Andelen av ansatte med barnehagelærerutdanning var i 2012 og 2013 relativt lik andelen i KOSTRA-gruppe 11, Nordland og i Norge med og uten Oslo. I 2014 og i 2015 spesielt er andelen av ansatte med barnehagelærerutdanning betydelig høyere i Brønnøy enn i øvrige sammenligningsgrupperinger

Brønnøy kommune brukte litt mer på barnehage i 2015 enn i 2014. I 2015 brukte Brønnøy kommune 8698 kroner per innbygger til barnehage, mens det korrigerede tallet viser at vi med vårt utgiftsbehov til tjenesten burde brukt 7993 kroner, altså en forskjell på 705 kroner per innbygger.

Grunnskole

Tabellene viser folkemengde fordelt på skoler relevante alderstrinn. Under ses også elevprognosene for skolekretsene i Brønnøy.

Folkemengde 1. januar, etter region, alder, tid og statistikkvariabel

	2009	2011	2013	2015
	Personer	Personer	Personer	Personer
1813 Brønnøy				
0 år	81	87	80	94
1-5 år	469	466	495	504
6-12 år	727	719	690	679
13-15 år	365	360	332	339
16-19 år	427	457	485	474

Barne- og elevprognose for Brønnøy																					
Høst 2016																					
Utarbeidet 28.1.16 (basert på folkereg 0-6 år pr 1.1.16, og GSI høst 2015)																					
BHG										SKOLE											
Fødselsår	2015	2014	2013	2012	2011			2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001		2000	Endring	
Klassestr.						sum	endr	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	skole	går ut	fra høst	
Krets:																					
BBU	25	29	32	35	33	154	-14	32	42	28	36	22	30	36	44	45	65	380	48	-7	
Salhus	30	40	35	30	37	172	-16	41	52	44	47	44	43	40	51	34	41	437	43	5	
Velfjord	14	9	13	6	9	51	9	7	9	6	12	6	11	10	12	6	8	87	5	6	
Torgøyen	12	13	14	9	13	61	0	17	25	8	12	10	7	16	0	0	0	95	0	5	
Trælnes	3	3	3	1	5	15	1	2	1	4	2	3	2	0	3	2	4	23	3	-1	
Sum	84	94	97	81	97	453	-20	99	129	90	109	85	93	102	110	87	118	1022	99	8	

Høst 2015																					
Utarbeidet 28.1.15 (basert på folkereg 0-6 år pr 1.1.15, og GSI høst 2014)																					
BHG										SKOLE											
Fødselsår	2014	2013	2012	2011	2010			2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000		1999	Endring	
Klassestr.						sum	endr	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	skole	går ut	fra høst	
Krets:																					
BBU	33	32	37	32	34	168	-8	47	29	36	24	30	37	29	44	65	46	387	58	14	
Salhus	39	36	35	39	39	188	-1	51	42	45	41	42	40	51	36	41	43	432	48	12	
Velfjord	10	13	3	9	7	42	-1	7	5	12	5	11	10	12	6	8	5	81	11	-5	
Torgøyen	9	16	9	12	15	61	-7	19	9	13	11	7	16	15	0	0	0	90	0	2	
Trælnes	3	3	2	4	2	14	6	1	4	3	2	2	0	3	2	3	4	24	5	-4	
Sum	94	100	86	96	97	473	-11	125	89	109	83	92	103	110	88	117	98	1014	122	19	

Kilde: Brønnøy kommune (2016)

Resultatene i de nasjonale prøvene for 5. trinn viser at resultatene i Brønnøy ligger under fylkes- og landsgjennomsnittet i skoleåret 2015/2016. Dette gjelder for resultatene i engelsk, lesing og regning. I skoleåret 2014/2015 lå resultatene i engelsk og lesing høyere enn i Nordland og på landsgjennomsnittet. I regning lå de på samme nivået som Nordland, men lavere enn landsgjennomsnittet.

Oversikt resultater nasjonale prøver i grunnskole, 5. trinn

Indikator og nøkkeltall	2014-2015	2015-2016
Brønnøy kommune - Engelsk	50	47
Nordland fylke - Engelsk	48	48
Nasjonalt - Engelsk	50	50
Brønnøy kommune - Lesing	50	47
Nordland fylke - Lesing	48	48
Nasjonalt - Lesing	50	50
Brønnøy kommune - Regning	47	46
Nordland fylke - Regning	47	48
Nasjonalt - Regning	50	50

Kilde: Utdanningsdirektoratet

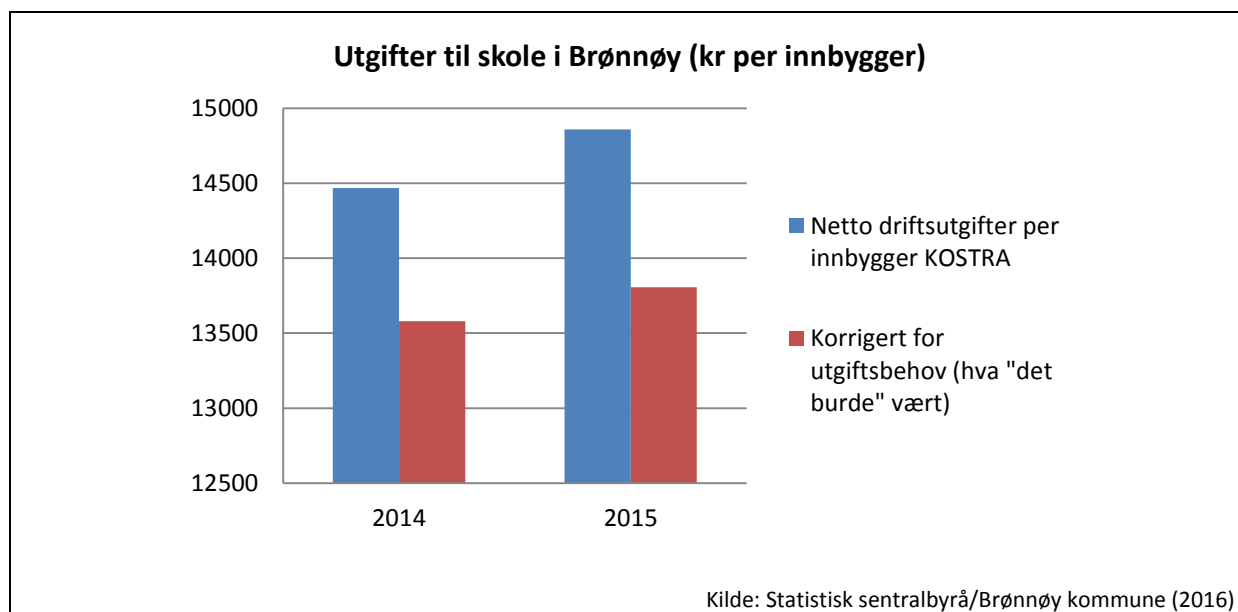
Resultatene i de nasjonale prøvene på 8. trinn viser at forskjellen mellom kommunen, fylkes- og landsgjennomsnittet er noe mindre enn på 5. trinn. Resultatene for kommunen i engelsk ligger i 2015/2016 marginalt under landsgjennomsnitt og på nivå med resultatene i Nordland. Resultatene for kommunen i lesing og regning ligger under lands- og fylkesgjennomsnittet.

I skoleåret 2014/2015 tilsvarte kommunens resultater i engelsk og regning resultatene på landsbasis, og var bedre enn gjennomsnittet for Nordland. Resultatene i lesing tilsvarte gjennomsnittet i Nordland men lå lavere enn det nasjonale gjennomsnittet.

Oversikt resultater nasjonale prøver i grunnskole, 8. trinn

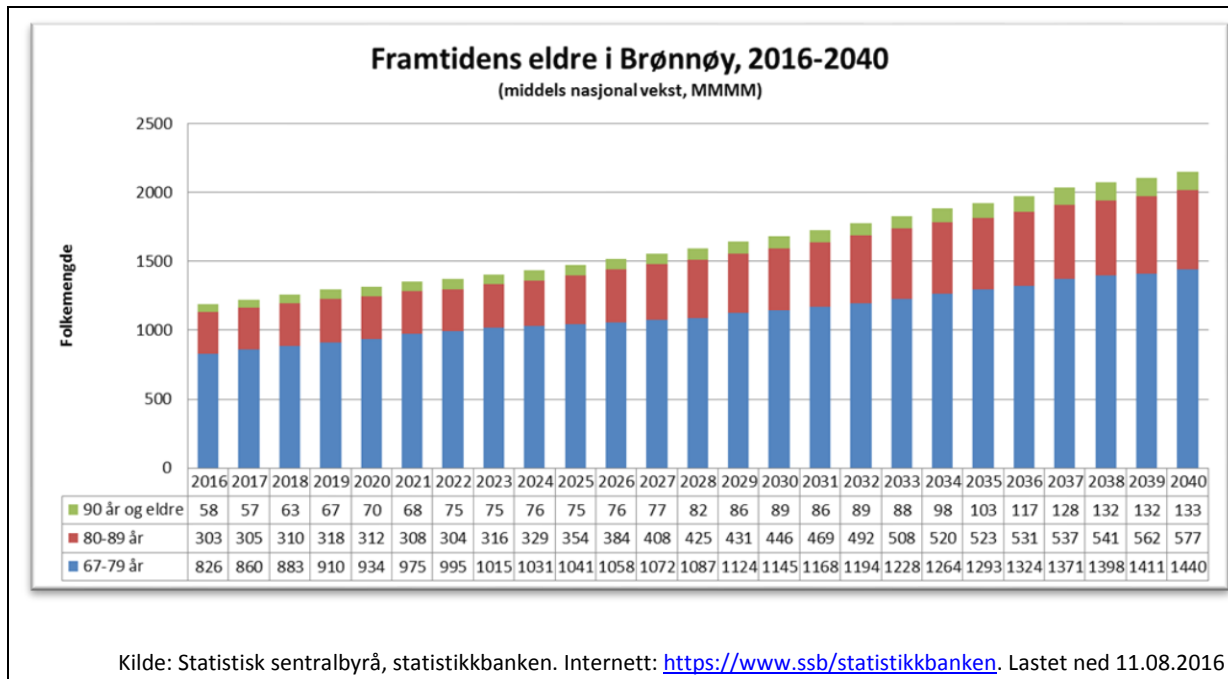
Indikator og nøkkeltall	2014-2015	2015-2016
Brønnøy kommune - Engelsk	50	49
Nordland fylke - Engelsk	49	49
Nasjonalt - Engelsk	50	50
Brønnøy kommune - Lesing	49	48
Nordland fylke - Lesing	49	49
Nasjonalt - Lesing	50	50
Brønnøy kommune - Regning	50	48
Nordland fylke - Regning	49	49
Nasjonalt - Regning	50	50

Brønnøy kommune brukte litt mer på grunnskolen i 2015 enn i 2014. I 2014 brukte Brønnøy kommune 14 468 kroner per innbygger til grunnskolen, mens det korrigerede tallet viser at vi med vårt utgiftsbehov til tjenesten burde brukt 13 580 kroner, altså en forskjell på 888 kroner per innbygger. I 2015 var forskjellen mellom netto driftsutgifter til grunnskolen og det korrigerede tallet 1052 kroner per innbygger.

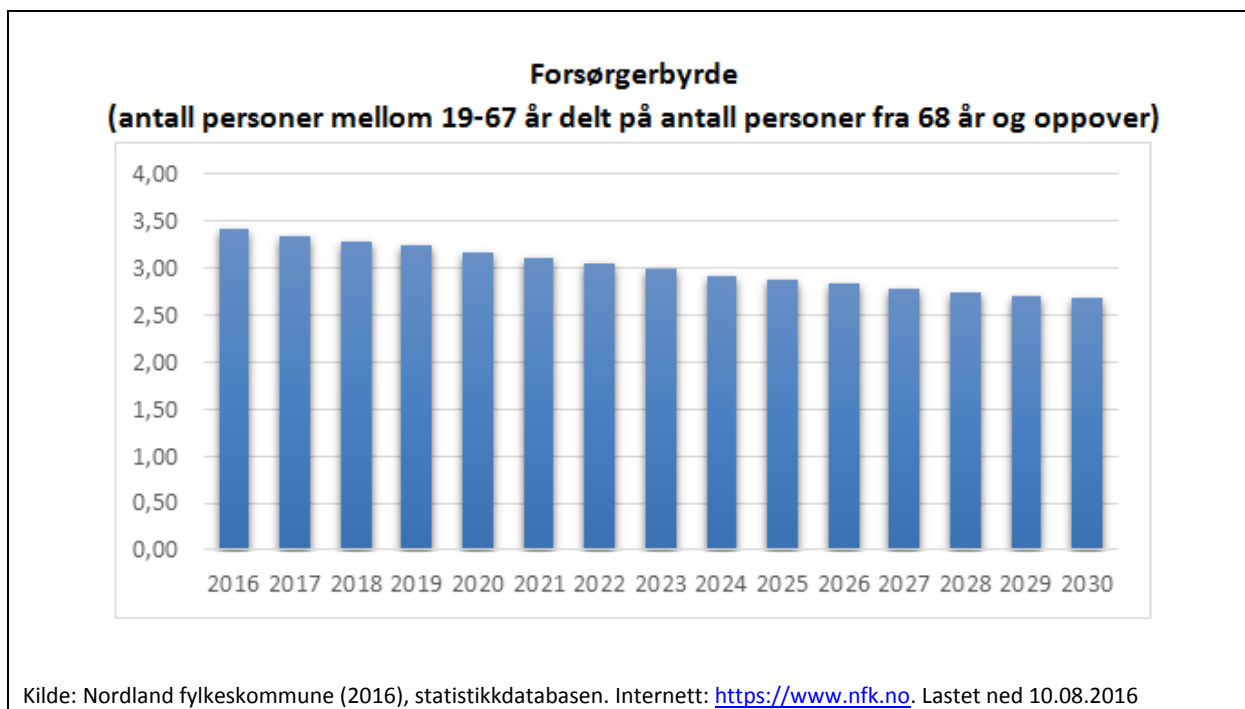

Pleie/omsorg

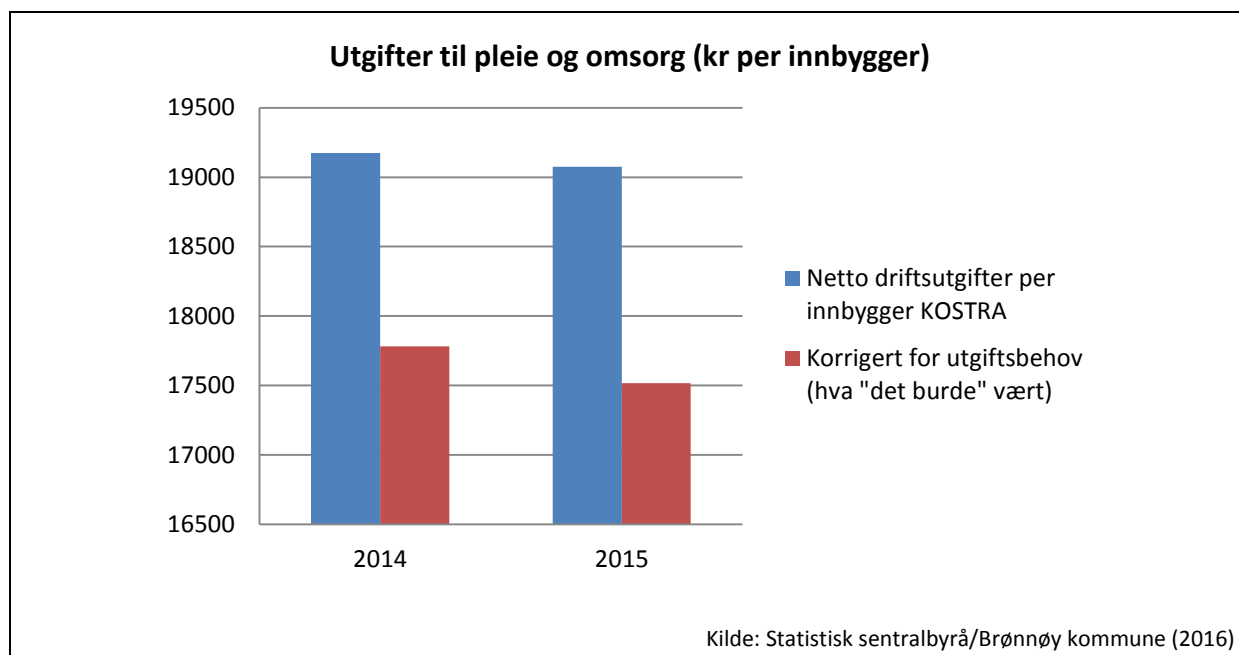
Tas det utgangspunkt i middels nasjonal vekst i Brønnøy i årene fram mot 2040, vil gruppen av innbyggere over 67 år øke betraktelig. Både gruppen fra 67-79 år, fra 80-89 år og over 90 år vokser.

Forsørgerbyrden er et forholdstall mellom gruppen av personer fra 19-67 år og gruppen fra 68 år og oppover. Jo lavere tallet er, jo færre mennesker i alderen fra 19-67 år er det til å «forsørge» gruppen av mennesker fra 68 år og oppover. Det er en klar forventning om at det blir færre i arbeidsaktiv alder i forhold til eldre i Brønnøy i årene framover.

Netto driftsutgiftene til pleie og omsorg i Brønnøy har ligget stabilt i 2014 og 2015. I 2015 brukte Brønnøy kommune 19 075 kroner per innbygger til pleie og omsorg, mens det korrigerte tallet viser at vi med vårt utgiftsbehov til tjenesten burde brukt 17 516 kroner. For pleie og omsorg er dog det korrigerte tallet høyt da det ikke tar hensyn til at kommunen mottar ca. 12 millioner i året i vertskommunetilskudd. Dette er midler som er beregnet utfra behovet innenfor tjenesten, og bør trekkes fra på sluttregnskapet. Her burde altså tallet som er korrigert vært ytterligere 1 495 kroner lavere.

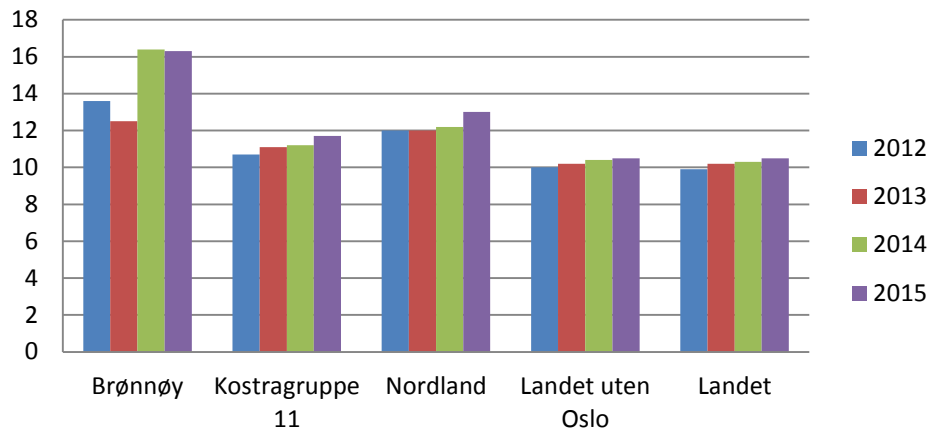

Kommunehelsetjeneste

Brønnøy kommune har spesielt i årene 2014 og 2015 hatt en høy legedekning for kommunens innbyggere. Brønnøy har i 2014 og 2015 godt og vel 16 legeårsverk per 10.000 innbyggere. Her er landsgjennomsnittet i overkant av 10 årsverk. Gjennomsnittet for Nordland fylke er ca. 13 årsverk i 2015 og 12 årsverk i de tre årene før.

Legeårsverk pr. 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten

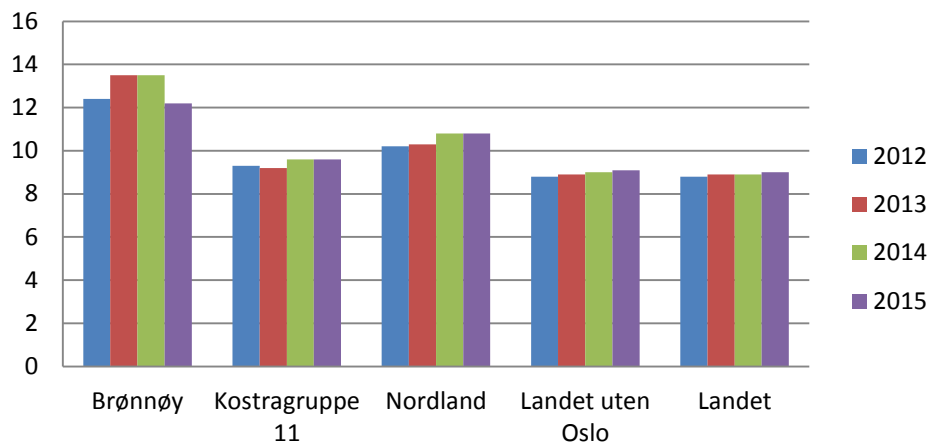

Kilde: Statistisk sentralbyrå, statistikkbanken.

Internett: <https://www.ssb/statistikkbanken>. Lastet ned 11.08.2016

Også dekningsgraden for fysioterapeuter per 10.000 innbyggere er høy i Brønnøy sammenlignet med KOSTRA-gruppe 11, Nordland og Norge med og uten Oslo.

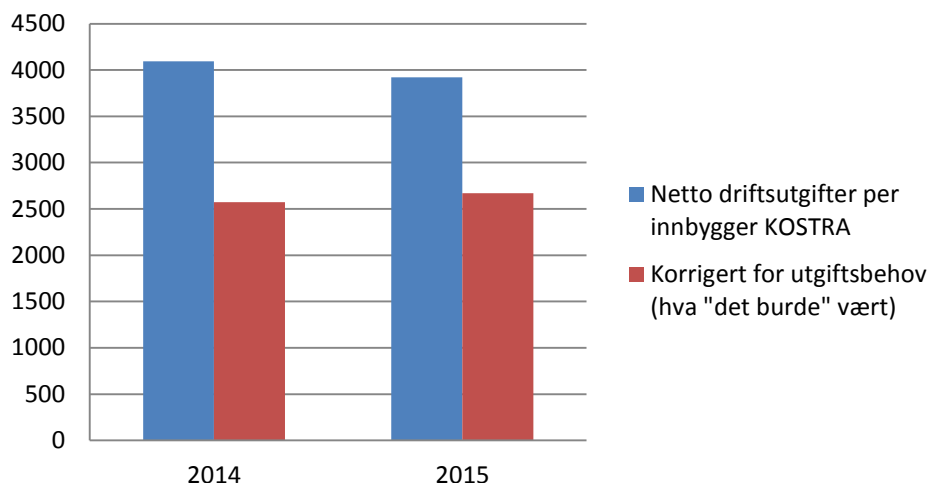
Fysioterapiårsverk pr. 10 000 innbyggere, kommunehelsesektoren

Kilde: Statistisk sentralbyrå, statistikkbanken. Internett: <https://www.ssb/statistikkbanken>. Lastet ned 11.08.2016

Netto driftsutgiftsnivået til kommunehelsetjenesten er høyt i Brønnøy. Brønnøy kommune bruker i 2015 som tallene viser, 3922 kroner per innbygger til kommunehelsetjenesten. Det justerte tallet viser imidlertid at Brønnøy kommune med sitt utgiftsbehov til tjenesten burde brukt 2669 kroner, altså en forskjell på 1253 kroner per innbygger.

Utgifter til kommunehelse i Brønnøy (kr per innbygger)

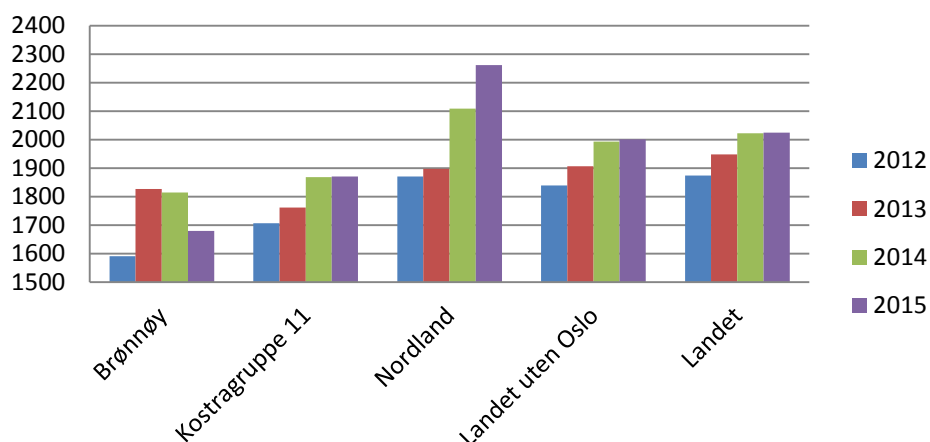

Kilde: Statistisk sentralbyrå/Brønnøy kommune (2016)

Kultur

Netto driftsutgiftene per innbygger til kultursektoren i Brønnøy er i perioden 2012-2015 generelt lavere enn gjennomsnittet for Nordland og landsgjennomsnittet med og uten Oslo. Det er spesielt stor forskjell mellom utgiftene i 2015 i Brønnøy og gjennomsnittet i Nordland samme år. Netto driftsutgiftene i Brønnøy ligger også under nivået i KOSTRA-gruppe 11 i 2012, 2014 og 2015. I 2013 ligger Brønnøy litt over nivået i KOSTRA-gruppe 11. Det foreligger ikke tall korrigert for utgiftsbehov for kultursektoren. Det kan derfor ikke sies noe om hvorvidt Brønnøys utgifter til kultur ligger over eller under det som det «burde» vært.

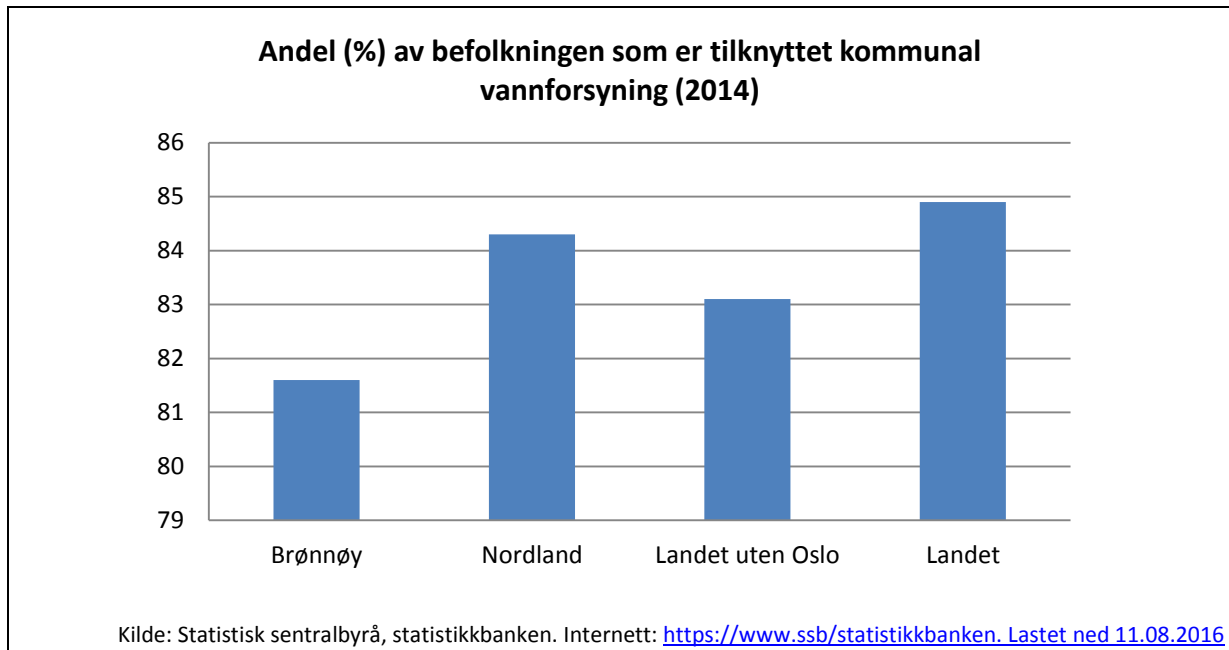
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner (ikke korrigert for utgiftsbehov)

Kilde: Statistisk sentralbyrå, statistikkbanken. Internett: <https://www.ssb/statistikkbanken>. Lastet ned 11.08.2016

Kommunalteknikk/infrastruktur

Andelen av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning i 2014 er lavere i Brønnøy enn i Nordland og landet for øvrig.

Det samme er tilfellet for andelen av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste. Her er nivået betydelig lavere enn i landet med og uten Oslo, og marginalt lavere enn gjennomsnittet for Nordland.

